

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDÉKRE POSTAN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DÍJ:	
Ezen oldal	20 frt.
Fel oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árlengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ után és helyett
kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
hova a közlésre szánt levelek és kéziratok intézendők.
Hirdetések felvételnek ugyanott.
A „Nyiltér“ sora 15 kr.
Negyed oldalnál kisebb hirdetéseknek a térmeték tekintetbe vétele nélkül minden szó után 5 kr. számítottatik.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.
Számoneként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A sajtószabadság Szabadkán.

A Mamuzsits-Antunovits-féle szövetkezet uralomra jutása óta sok visszaélést, sok botrányt láttunk megszületni. Legalább befejeződnék már egyszer, hogy az ember azt mondhatná: „vessünk fátolt a multra!“ De erre nincs kilátás. A ki utjokba esik ezeknek az embereknek, azt vagy kenyérral fizetik magokhoz, vagy tönkre teszik, — ha lehet.

Legutóbb az 1848-iki sajtótörvényen ütöttek rést, hogy boszút állhassanak egy emberen, a ki véletlenül megpillantotta a hamis játszmát, s elárulta őket a nagyközönség előtt, hogy: „pakliznak.“

Az új szervezeti szabályrendelet 309. §-ának a végére odaszúrták, hogy: „a város tisztviselői, a segéd- és kezelő személyzet tagjai lapszerkesztők és lapkiadótulajdonosok nem lehetnek.“ És a miniszterium ezt a baklővést szentesítette.

A sajtótörvény szabadszólást enged mindenkinek, nem köti ki, hogy a lapszerkesztő csakis mint ilyen szerepeljen a társadalomban s mással ne foglalkozhassék. A Mamuzsics-aera tette meg azt a hitványságot, hogy ezt a szent törvényt is kése alá vette s metszett rajta egyet, mert érdekeik így kívánták.

Most az ügyvédi kamarán a sor. Alkosson az is valami-féle rendeletet, hogy az ügyvéd lapszerkesztő nem lehet, azután a tanfelügyelő, vagy főigazgató is mondassa ki a miniszterium által, hogy a tanító vagy tanár lapot nem szerkeszthet s aztán eljutunk oda, hogy a lapszerkesztők favégók lesznek, mert azoknak már ezt a „mesterséget“ be nem tilthatja senki. Mi nem hisszük, hogy a szervezeti szabályrendeletnek ezt a törvénybe gázoló részecskéjét a miniszteriumnál valaki átolvasta volna.

Az 1848-iki sajtótörvény megteremtői ily arculapásra nem számítottak, nem számítottak különösen arra: hogy 40 esztendő mulva az ő nagy-szerű munkájukat egy szabadkai törpe hazafiak egyesülete veszi renováció alá.

Mi embert nem védünk, a bűnös lakoljon, ha bünt követett el, de mint a sajtó emberei emeljük fel szavunkat e machináció ellen.

Törvényt hozni, törvényt korrigálni Szabadka város törvényhatósága hivatala nincs, ha a miniszter urnak nem tetszik a sajtótörvény, ám vigyen újat az országgyűlés elé, de hogy egy-két ember szájaize után rombolják le a negyven év óta rendületlenül álló intézményt, ehez egyoldalul sem Szabadkának s illetve a Mamuzsicsoknak, sem a miniszteriumnak, de még a királynak sincs joga!

Rendkívüli közgyűlés.

Törvényhatóságunk e hó 12-én d. e. rendkívüli közgyűlést tartott, melynek fő tárgya az egy milliós kölcsön konvertálása volt.

Lévay Simon mint előadó a következő javaslattal állt elő:

Kimutatás

a magyar földhitelintézet és osztrák-magyar bank által az 1 millió forintos kölcsön konvertálására tett ajánlatokról.

I.
A magyar földhitelintézet 41 éven át félévi előleges részletekben fizetendő évi 57500 frt részletfizetésért ajánl 1,150,000 frt 4⁰/₁₀₀-os, ez idő szerint a pénztintézet által 95⁵/₈ 0⁰/₁₀₀-al beváltott záloglevélkölcsönt, a melyből 1⁰/₁₀₀ záloglevelekben a kölcsön teljes törlesztéséig az intézeti szabályok 18. §-a alapján visszatartatik, a kölcsön törlesztése után pedig a visszatartott 1⁰/₁₀₀ a záloglevelek után fizetett kamat-kamatokkal együtt adósnak kifizetetik, különben a kamatok évenként is felvehetők.

A kölcsönösszeg bármikor, előleges jelentés nélkül is részben vagy egészben és pedig teljes értékben visszaadott 4⁰/₁₀₀-os intézeti záloglevelekben is visszafizethető, esetleg konvertálható.

II.
Az osztrák-magyar bank 50 éven át, félévi utólagos részletekben fizetendő évi 57,500 frt részletfizetésért ajánl 1,130,000 frt készpénz kölcsönt. A kölcsön félévi felmondás mellett részben vagy egészben törleszhető, esetleg konvertálható.

III.
A kölcsönök kamata, törlesztési hányad nélkül:
Magy. földhit. int. 4.228,772⁰/₁₀₀
Osztr. magy. bank 4.625⁰/₁₀₀
utólagos kamatfizetéssel.

IV.
Az előleges kamat fizetésre levezetett évi kamat:
Magyar földhitel intézet 4.228772⁰/₁₀₀
Osztrák magyar bank 4.625000⁰/₁₀₀
leütve az utólagos kamatfizetés százalékát 0.107702⁰/₁₀₀
különbözet 4.517298⁰/₁₀₀

V.
Kamat különbözet %-ban:
osztrák-magyar bank 4.517208⁰/₁₀₀
magyar földhitelintézet 4.228772⁰/₁₀₀
különbözet 0.288526⁰/₁₀₀

VI.
Az osztrák-magyar bank által ajánlott kölcsönrel az évi kamatfizetési többlet, a magyar földhitelintézetrel nyerhető 1099687 frt 50 kr-ra számítva, évi 3172 frt 88 kr.

VII.
Az osztrák-magyar bank kölcsönénél elérhető 30312 frt 50 kr. többlet 41 éven át 4³/₈ kamat-kamattal egyenlő 194242 frt 16 kr-ra.

Évi 57500 frt részletfizetésnek 9 éven át való teljesítésére 4³/₈ kamatoztatás mellett kell a 41 év végén leteendő 415611 frt 93 kr. töke leütve a 30312 frt 50 kr. 41 év utáni értékét 194242 frt 16 kr.

marad az osztrák-magyar bank hátrányára különbözet . 221369 frt 77 kr.
Évi 57500 frt részletfizetésnek 9 éven fedezésére 422877⁰/₁₀₀ kk. kell 422405 frt 85 kr.
Leütve a 422877⁰/₁₀₀ kk. 30312 frt 35 kr-nak 41 év végéni értékét 173053 frt 32 kr.
Különbözet 249352 frt 53 kr.

VIII.

Ha az évi 57500 frt, a tőketörlesztés mellőzésével, tisztán kamatfizetésre fordították, akkor az egyes pénztintézetektől kamat-lábaik szerint nyerhető volna kölcsönül:

Magyar földhitelintézet 1.359,732 frt 40 kr. Osztrák magyar banktól 1.272,884 frt 61 kr.

Különbözet:

Magyar földhitelintézet 1.359,732 frt 40 kr.
Osztrák magyar bank . 1.272,884 frt 61 kr.
M. földh.int. kedvezőbb . 86,847 frt 79 krral.

A magyar földhitelintézet által a kölcsön törlesztéséig visszatartandó 1⁰/₁₀₀, miután az a kölcsönvevőnek a fizetett egyforma kamat-kamatot jövedelmez, figyelmen kívül volt hagyható.

Kelt Szabadkán, 1889. évi június hó 7.

Lévay Simon
pénzügyi tanácsnok.

Az ezen ügyben kiküldött bizottság illetve tanácsi javaslat az előadói javaslat mellőzésével, tekintve, hogy a bizottsági javaslatához csatolt és indítványt tevő dr. Guln György bizottsági tag helyett Mácskovits Titus városi építész mérnök által kiállított és alább kitüntetett számadati kimutatás szerint az osztrák-magyar bank ajánlata a magyar földhitelintézet ajánlatától, a kölcsön lejáratú idejére számítva 8749 frttal előnyösebb, a törvényhatósági közgyűlés részéről 1 millió forint konvertálására nézve egész terjedelmében elfogadjatik s ezen közgyűlési határozat a vonatkozó tárgyratokkal felsőbbi jóváhagyás végett a nagyméltóságu belügy-miniszteriumhoz jelentés kíséretében felterjesztetni határozatik.

Az indítványozó által tett számadati kimutatás a következő.

I. Magyar földhitelintézet 1.000,000 frt névérték 5⁰/₁₀₀ k. évenként 50,000 frt előlegesen a jelenlegi árfolyam 9562⁰/₁₀₀ vagyis 5234⁰/₁₀₀ 41 évre.

II. osztr. magyar bank 1000000 frt készpénz 5.0885⁰/₁₀₀ 50 évre utólagos kamatfizetéssel.

I. fizet 100 frt helyett 95 frt, vagyis 1000000 helyett 950,000. A m. földh. int. visszatart 1⁰/₁₀₀ 10,000 frtot, első félévi kamat 25,000 frt, 35,000 frt, marad tényleg készpénzben 915,000 frt.

II. fizet 100-ért 100-at s így 1000000 frtért 1000000 frtot, levonás semmi, kamat csak félév után fizetendő s így tényleg felveendő összesen 1000000 frt.

A kettő közti különbözet tehát 85,000 frt s pedig az osztr. magy. banktól ennyivel több, mely összeg 41 évre kamatok kamatja 4⁰/₁₀₀-al Tu=Tozn, To=85,000 frt u=41 és z=1.04 kamatláb.

4⁰/₁₀₀-ra = 431,154 frt 59 kr., félévi kamatszámítással 5⁰/₁₀₀-ra 643,766 frt 92 kr. félévi kamatszámítással.

A 41 év után még 9 éven át fizetendő 50,000 frt törlesztésére szükséges töke 45/8⁰/₁₀₀ 415,611 frt s 4.228⁰/₁₀₀ 422,405 frt.

És így ha 85,000 frt többlet-tökét csak 4⁰/₁₀₀-al kamatoztatjuk, kamatok kamatjára az kitesz 431,154 frtot, míg az osztr. magy. banknál 9 éven át fizetendő 50,000 frtnyi évi kamat-összeg fedezésére szükséges töke csakis 422,405 frtot tesz ki, mely összeget a fentiből levonva, marad 8,749 frt az osztr. magy. bank előnyére.

Stoczek Károly felfüggesztve.

A közigazgatási bizottság e hó 11-én a következőképpen intézkedett.

204. sz./kb. 889.

Stoczek Károly vár. alszámvevő Szabadka szab. kir. város szervezeti szabályren-

deletének 309. §-a ellenére a lapszerkesztéssel tovább is foglalkozván; a mely tényben a város polgármestere nyílt sértést látván a szervezeti szabályzat hivatkozott §-a ellenében, miért is kéri, hogy nevezett alszámvevő ellen engedetlenség ténye miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat megindíttassék és egyttal hivatalos állásától függesztessék fel.

Határozat.

Stoczek Károly vár. alszámvevő a szervezeti szabályrendelet 309. §-ának s ennek alapján a f. évi 243. eln. sz. a kibocsátott polgármesteri nyit utasításnak tényleg ellenszegülvén az 1886. évi 26. t. cz. 1-ső §-ának a) pontja értelmében a szervezeti szabályrendeletben megszabott kötelességét nyíltan megszegte, mely körülmény a legsúlyosabb fegyelmi vétséget vonja maga után. Ebből kifolyólag és tekintettel arra, hogy a nevezett alszámvevő már három ízben fegyelmi-ileg büntetve volt: Stoczek Károly alszámvevő ellen az 1886. évi 23. t. cz. 2. §-a értelmében a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendeltek, egyttal elkövetett engedetlenség súlyos mineműségét tekintve, a nevezett számvevő állásától is felfüggesztetik.

A városi tanács pedig megkeresztetik azzal, hogy a nevezett tisztviselő fizetésének két harmadát az 1886. évi 23. t. cz. 4. §-a értelmében a vár. házipénztárnál a fegyelmi eljárás befejeztéig visszatartsa. A polgármester pedig megbizatik, hogy a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot minél előbb ejtse meg.

Indokok.

Szabadka szab. kir. város szervezeti szabályrendeletének 309. §-a határozottan rendel miszerint »városi tisztviselői a segéd-és kezelő-személyzet tagjai lapszerkesztők s lapkiadó tulajdonosok nem lehetnek.

Stoczek Károly vár. alszámvevő a hivatkozott szabályrendelet félre nem érthető világos intézkedése ellenére »Bácskai Ellenőr« helyb. lapot folyvást szerkesztette és szerkeszti, sőt a polgármester által f. évi május hó 11-én 243. eln. sz. a. nevezett alszámvevőhöz intézett azon felhívásnak, hogy a lapszerkesztéssel felhagyjon, tényleg ellenszegült; nevezetesen midőn 286. eln. és 889. sz. a. iktatott előterjesztésében oda nyilatkozott, hogy ő csak is a magas belügy-miniszterium meghagyása folytán hajlandó a lapszerkesztéssel felhagyni, azt hozván felmentésül, hogy a törvényhatósági szervezetnek visszaható ereje nem lehet, mert ő mint lapszerkesztő választatott meg.

Stoczek Károly ezen védekezése minden alapot nélkülöz és csakis arra szolgál ürügyül, hogy ellenszegülését palástolja; mert az a körülmény, hogy Stoczek Károly történetesen lapszerkesztő volt, neki semmivel sem nyújt több jogot tisztviselői minőségére nézve mint más tisztviselőnek, ki a szabályrendelet életbeléptetése vagyis f. évi april hó 30-ka után jutott hivatalhoz; mert a pályázati hirdetésbe nem volt kitéve, hogy az alszámvevő lapszerkesztő is lehet s mert végül Stoczek Károly nem mint lapszerkesztő, hanem mint qualificatióval bíró egyén választatott meg alszámvevőnek, ő minden tisztviselővel egyenlő jog, de egyenlő kötelezettségben is részesül.

A mit a szabályrendelet minden tisztviselőre nézve kötelességül kimondott, arra a nevezett sem képezhet kivételt. Es így Stoczek Károly alszámvevői állására nézve a lapszerkesztés szerzett jog nem lehet.

Mindezen felhozott indokoknál fogva Stoczek Károly vár. alszámvevő ellen az 1886. évi 23. t. cz. 1-ső §-ának a) pontja és 2. §-ának értelmében a fegyelmi vizsgálatot el kellett rendelni és egyttal az elkö-

vetett engedelmesség súlyos minőségét tekintve, állását is felfüggeszteni kellett.

Kelt Szabadkán, 1889. évi június hó 11-én tartott közigazgatási ülésből.

Mamuzsics László, s. k.
polgármester,
mint a közig. biz. h. elnöke.

A kath. legényegylet ünnepe.

A szabadkai kath. legényegylet mint az előző egy a jelen évben is megünnepelte pünkösdi hétfőjén, megalakulása illetve zászlószentelésének évfordulóját.

E szokásos ünnepélynek ez alkalommal különös fényt kölcsönzött a vele összekötött egyházi szertartás; amennyiben — mint már e lap hasábjain is jelezve volt — az egylet házat vévén, ekkor tartotta annak felszentelését.

Az ünnepély 9 órakor vette kezdetét, amikor is az egylet zászlója alatt tisztelettel bajsai Vojnits Jakabné ő nagysága zászlóanyánál, kinek köszönetet mondva eddigi meleg érdeklődése, s mondhatni — igazán anyai gondoskodásaiért továbbra is kikérte magas pártfogását.

Innét a Szt.-Terézia egyháza vonult a menet, hol szentmise olvastatott, mely alatt az egyleti dalárda szép, összhangzó énekével adott hálát a Mindenhatónak az egyletre árasztott áldásaiért.

Szentmise után visszatért a menet az egylet házába, mely ez alkalommal beszenteltetett. — A beszentelésre megjelent zászlóanyája ő nagyságát Mamuzsics Benedek főgymnáziumi tanár üdvözölve, egy díszes virágcsokrot nyújtott át neki az egylet nevében.

Ezután az egyleti dalárda üdvözölte az összegyűlt nagyszámú díszes közönséget a Hymnus szabatos éneklésével, melynek elhangzása után Mamuzsics Mátyás egyleti elnök megható alkalmi beszédben fejtegette a legényegylet magas szociális célját, majd köszönetet mondva a város nemes közönségének áldozatkészességéért, az egyleti ifjúsághoz fordult s szívhez szóló szavakkal buzdította őket arra, hogy az egylet által kitűzött üdvözítő cél megvalósítására teljes erejükkel törekedjenek, tegyék magukat úgy Isten áldására, mint az áldozatkész közönség további pártfogására is méltókká.

Majd felsorolja azon nemes szívi adakozókat, kik az egyleti ház árának kifizetéséhez részint ajándékozásaikkal, részint 10 év alatt visszafizetendő kamat nélküli kölcsönökkel járultak.

Egyleti házvételre ajándékoztak ugyanis: dr. Hajnald Lajos bibornok-ersek 25 forint. Mamuzsics Mátyás 700 frt. Bajsai Vojnits Etelek 10 frt. Ifj. Bajsai Vojnits Sándor 10 frt. Budai József 5 frt. Verebelyi Béla 3 frt. Kamat nélküli kölcsönül adtak: bajsai Vojnits Jakabné 250 frt. Boromisza Tibor 100 frt. idb. bajsai Vojnits Lukács 50 frt. Zomborcsévi Ferencz 50 frt. Pausits János 25 frt. Milassin Ignác 25 frt. Báits Gergely 25 frt. Váli Antal 25 frt. Mamuzsics Benedek 25 frt. Engelbrecht József 25 frt. Sümeghi Ferencz 25 frt. Lendvai Antal 25 frt. Pákolicz János 25 frt. Köttelezőleg ily kölcsönül aláírtak: Krécsi György 50 frt. Sztantits Károly 25 frt. Nagy Mihály 25 frt. Vojnits Félix 25 frt. Vidákovits János 25 frt. Prokesch Mihály 25 frt. Kereskedelmi és Iparbank 25 frt. Mindezek összege 1653 frt, melyért fogadják a nemes adakozók a nyilvánosság előtt is, a nevezett egylet legforróbb hálakifejezését. Az egyleti dalárda ezután rázendítette a munkások dalát, melynek végeztével a tulajdonképeni házzentelés ment végbe.

Délután 6 órától a városligetben az egylet iránt kezdett óta kitüntető érdeklődéssel viselkedő Gaal Ferencz karnagy vezetésével többször megtapsolt s megújított téréne tartott a templomi zenekar által 8 óráig, amikor is kezdetét vette a város megjelent nagyszámú szépeit által várvavart tánc, mely a kedvező idő körülményében a legjobb hangulatban virradtig tartott, honnan azon nemes érzéssel távoztak a résztvevők, hogy ők jól mulatva jót is tettek; amennyiben az egyletnek 150 frt tiszta jövedelme lett e táncmulatságból.

Tanügy.

A helyb. községi polg. leányiskolában az 1888/9. tanévi zárvizsgálat jun. 22., 24., 26. s 28. napjaiban d. e. 8—12-ig, az énekvizsgálatokkal egybekötött zárünnepély pedig 30-án d. e. 9 órától kezdve fog megtartatni.

A tanulók írásai, rajzai s női kézimunkái a vizsgálat fenn kiírt ideje alatt a tanterületi váróteremben s az igazgatói szobában lesznek szemlére kitéve.

Ugy a zárvizsgálatra, mint a zárünnepélyre a t. szülőket s szakembereket a tanterület nevében ezennel meghívja az igazgatóság.

A helyb. főgymnáziumban az 1888/9. tanévi osztályvizsgálatok jun. 15—22. napjain tartatnak, melyekre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

A helyb. ipariskolánál az évszázó vizsgák f. évi június hó 18. napján d. u. 5 órakor kezdőleg fognak megtartatni; a tanonc-munka-kiállítás pedig f. évi június hó 20-án fog megnyitvatni, melyre az érdeklődők figyelmét ez uton felhívja az igazgatóság.

Közgazdaság.

Pénteki hetivásárunk, elég élénken folyt le. Terményekből főleg az új félékből bőven előkerült. A gabna féléknél a kínálat és vételkedv egyiránt kötött volt. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek. Tiszta buza 6,70—7,00. kétszeres: 5,60—5,80. Rozs: 4,70—4,80. Árpa: 4,10—5,30. Zab: 4,60—4,70. Tengeri 4,10—4,30. Gyapju 74—78. frt métermázsánként. A baromvásár is elég élénk, a forgalom azonban gyenge volt. Hal kevés, baromfi igen sok. — Borju, barány közepesen olcsón vásároltattak.

Vetéseink állása, a tartós szárazság miatt sátnyulni kezdett, és a gazdáknak komolyabb aggodalomra adott okot, végre pénteken esti 8 óra után megeredt az eső. Nem mindentől és nem sok volt belőle, de mégis jótékonyan hatott, e szerint a termények állása még mindig kielégítő. Az őszi buza általában rozsdás, azonban ha valami elemi csapás nem éri, közepes termés várható. Az árpa mindenütt silány. A zab, tengeri és egyébb kapás növények szépen fejlődnek, és rendes időjárás mellett jó termésel biztatnak. — szőlő szépen látszik, ha megmarad két annyira számíthatunk mint a múlt évben volt. A széna kaszálás és gyűjtés javában folyik átlagosan jó termést hozott.

Közegészségügy.

A közigazgatási bizottság f. hó 11-én megtartott ülésében Dr. Kertész a következő jelentést olvasta fel:

„Tekintetes közigazgatási bizottság!

A lefolyt hóban városunkban, mint annak külterületén a közegészségi állapot a következő volt.

A kórmozgalom nagyobbára a kanyaró (morbillusban), kevésbé a scarlatba és torokgyíkban, továbbá a tüdőbántalmakban nyilvánult.

A gyermekvilágban a 7 éven alóliaknál a közegészségi állapot az ismételt fellépett kanyaró miatt kevésbé kedvező jellegű volt.

Az iskolába járó gyermekek közt a közegészségi állapot és a felnőtteknél teljesen kielégítő volt.

Meghalt e hóban 79 férfi, 70 nő; 149 összesen.

Gyógykezelésben nem részesült 7 éven aluli 2 férfi, 1 nő; összesen 3. kik a kapitányi hivatalnak megbüntetés végett bejelentettek.

A halálokok a kezelő orvosok és a halottkém meghatározása szerint következők: I. Ragályos betegségekben: Torokgyík 7, hagymáz 5, kanyaró 15, hökhrut 1.

II. Egyéb betegségekben: Velezületett gyengeség 7, ránggörcsök 27, gyermekszály 7, tüdőlob 4, tüdővész 27, bélhurut 15, gutaütés 3, aggkór 1, veselőb 7, rák 1, végkimerülés 7, öngyilkos 3, agyhártyalob 5, szívszélhűdés 2, véletlenszerűség 3, görvéllykór 2.

Az elhaltak korra nézve:

0—12 hónapokak fi 28, nő 21; összesen 49. 1—5 évig fi 13, nő 12; összesen 25. 5—10 évig fi 5, nő 6; összesen 11. 10—20 évig fi 3, nő 9; összesen 12. 20—30 évig fi 5, nő 8; összesen 13. 30—40 évig fi 4, nő 3; összesen 7. 40—60 évig fi 9, nő 7; összesen 16. 60—80 évig fi 9, nő 4; összesen 13. 80 éven felül fi 1, nő 2; összesen 3. Halva született fi 3, nő 2; összesen 5.

A meghaltak közül törvénytelen fi 5, nő 7; összesen 12.

Elve születtek e hóban: 268.

Törvényes fi 139, nő 110; összesen 249.

Törvénytelen fi 11, nő 8; összesen 19.

A születések a halálozást 119 egyénnel felülmutta; szaporulat 119.

Az I—II. körben ingyenyógykezelésben részesült: járólagosan 21, fekvő 14; kiállított vény 63; orvosi bizonyítvány 6; látélet 9; ragályos betegségekben szenvedők 26.

A III—IV. körben ingyenyógykezelésben részesült járólagosan 13, fekvő 8; kiállított vény 35; orvosi bizonyítvány 1; látélet 2; megvizsgáltattak ragályos betegségekben szenvedők 37.

Az V—VI. körben ingyenyógykezelésben részesült: járólagosan 16, fekvő 24; kiállított vény 46; orvosi bizonyítvány 2; látélet 2; megvizsgáltattak ragályos betegségekben szenvedők 36.

(Vége következik.)

Olcsó vasuti jegyek.

Mint lapunkban jelezve volt, ez évi augusztus 1-én lép életbe a magyarországi államvasutakon a zona tarifa. Akinek legtávolabbra kell utazni, az megy aránylag legolcsóbban, mert mint például Szabadkáról-Budapestre ugyiszólván semmit nem nyerünk. Itt közöljük a vonalszakaszok beosztását és a menetdíjakat.

Vonal szakasz (zona)	krajczárokban			Azon állomások, nevei melyek Budapesthez távolságukhoz képest a vonalszakaszokba beosztattak
	I. oszt. szemb. vonatnál	II. oszt. szemb. vonatnál	III. oszt. szemb. vonatnál	
I.	50	40	25	Budaörs, Török-Bálint, Rác-Keresztur, B.-Csaba, Pécel, Maglód, Erzsébetfalva, Soroksár, Haraszti, Budafok. (25 kilométer.)
II.	100	80	50	Bia-Torbágy, Herczeghalom, Isaszeg, Goddöllő, Besnyő, Gyömrő, Mende, Súly-Sáp, Taksony, Duna-Varsány, Érd. (40 km.)
III.	150	120	75	Bicske, Szaár örh., Aszód, Szecső, N.-Káta, Laczháza, Dömsöd, Ercsi. (55 km.)
IV.	200	160	100	Szaár áll., Tura, Hatvan, T.-Szele-Farmos, K.-Szt.-Miklós, Tass, Adony, Szolgaegyháza. (70 km.)
V.	250	200	125	Tata-Tóv., Lőrinczi, Apcz-Szántó, Hort, T.-Györgye, Ujszász, Nagyllás, Szabadszállás, Sárosd, Jászfényszaru, Jászmonostor. (85 km.)
VI.	300	240	150	Ó-Szöny, Szurd-Puspóki, Pásztó, Vámos-Györk, Adács, Karácsond, Fölöpszállás, P.-Szt-Imre, Csengőd, Sárbogárd, Jászberény. (100 km.)
VII.	350	280	175	Solnok, Uj-Szöny, Bátor, Kis-Terenne, Ludas, Szajol, T.-Szt.-Miklós, Kis-Körös, Simontornya, Boldogháza, Abony (Szolnokon át), Crecze, Vajta, Gyöngyös. (115 km.)
VIII.	400	320	200	Ács, Szt.-János, Vizslás, Pálfalva, S.-Tarján, Kál-Kápolna, Füzes-Abony, P.-Tenyő, P.-Póó, Vadkert-Tázlár, Pinczehely, Keczel, Öregcsertő, Czegléd (Szolnokon át), N.-Dorog, Kölesd, Tengelic. (130 km.)
IX.	450	360	225	Győr, Gy.-Szt.-Iván, Som-Ujfali, M.-Kövesd, Szihalom, Fegyvernek, M.-Tur, Halas, Hidegkut, Gyöng, Szakály, Hőgyész, Maklár, Eger, Kalocsa, H.-Apáti. (145 km.)
X.	500	400	250	Ótvevény, Füle, K.-Nyárad, Kis-Ujszállás, Kis-Szállás, Kurd-Csibrák, Ménfő, Ajnácskő, Tolna-Mozs, Szegárd. (160 km.)
XI.	550	440	275	Leb.-Szt.-Miklós, Kimle, Losonc, Lónyabánya, Emőd, Nyéklás-háza, Karczag, Gyoma, Kelebia, Szabadka, Döbrököz, Dombóvár, Szemere, Gyömrő, Balogfalva, Várgede, Feled, Szarvas. (175 km.)
XII.	600	480	300	Mosony, M.-Óvár, Levél, Hegyeshalom, Miklósfalva, Krivány, Miskolcz, Zsolca, Onga, P.-Ladány, Báránd, Saáp, Mezőberény, Békéscsaba, Csantavér, Csoma, N.-Berki, Baté, Taszár, Czece, Gyarmath, Vaszar, Pápa, Mezőlak, Rimaszécs, Bánréve, Putnok, Vadna, Barczi, Sajó-Szt.-Péter, S.-Ecseg, János, Rimaszombat, Ráho, Kaba, Ebes, Zsolna, Hernád-Németi, Békés, Horgos, Palics, Sásd, B.-F.-Mindszent, Abaliget, Mágocs, Szaltnak-Csikéria. (200 km.)
XIII.	700	530	350	Zurány, Pándorf, Bruck, V.-Szalatna, Zólyom, Szikszó, Halmaj, Csobád, Forró-Encs, Berettyó-Ujfalu, M.-Peterd, Kigyós, Kétegyháza, Topolya, H.-Feketehegy, Kaposvár, K.-Mérő, Szomajom, K.-Korpad, Jákó, Szliács, Vinár, Kis-Czell, Kövecses, Tornaalja, G.-Panyát, Hoska Rimabánya, R.-Brezno, Nyusztya, Tiszolcz, Szoboszló, Debreczen, T.-Lucz, Harkány, Szerencs, Gerendás, Csorvás, Gyula, Szeged, Bükkösd, Szt.-Lőrincz, Szászó-Mára, N.-Mányok, H.-Bonyhád, Bács-Almás, Bikity-Borsod. (225 km.)
XIV.	800	580	400	Minden többi — itt meg nem nevezett állomás, mely 225 km. hosszal távolabb fekszik, a 14-ik vonalszakaszhoz soroztatik.

Aki a gyorsvonaton akar utazni, az a távolsághoz képest egy kevéssel többet fizet.

Nyilttér.)*

Válasz.

A „Bácskai Ellenőr“ f. é. 26. számának nyiltterében „szabadkai politikus“ cím alatt egy névtelen közlemény jelent meg személyemre vonatkozólag. Írója a névtelenség leple alá burkolódzott s port hint a nagy közönség szemébe, hogy úgy tünjék fel, mintha közérdekből lépne fel ellenem, pedig mindenki, — csak az, aki nem akarja — tudni fogja, hogy a cikk írója, — a szabadkai istenadta botránymester, kinek botrányos magaviseletei a helybeli lapok számos számaiban évek során át számtalanszor szellettettek. Nekem nincs róla mit mondanom, mert a nagyközönség ugys tudja, ki az, s így ezuttal csak a homályba burkolódzni iparkodó cikk írónak közleménye felelt, ki azt mondja rólam, hogy az okos politikuskok közé tartozom, ezuttal foglalkozom.

A cikk írója azt állítja, hogy a Mukics párt uralma alatt szájhós Mukics pártiak valottam magam s a nek bukása után egyet fordítva a köpönyegem, átcsaptam a többséghez, a Mamuzsics párthoz.

Erre vonatkozólag e helyt is kijelentem, a miut 1886-ik évben a „Népkör“-ben

vagy 200 főnyi polgár előtt kijelenttem, hogy én mindig szabadlevél párti voltam és vagyok, azonban az akkori helyi viszonyok szerint, minthogy a Mukics pártiak a város előrehaladása és felvirágzásán fáradoztak, én is csekély tehetségemhez képest, őket támogattam. De ugyanakkor kijelenttem azt is, hogy az esetre, ha a Mukics párt Gálfy Györgyöt (ki azon időben a párttal kokettirozni kezdett) kebelébe befogadja, úgy én a pártot tovább nemes törekvéseiben nem támogatom, mert meg voltam győződve arról, hogy a pártban a botrány és skandalumok fognak tért foglalni a tisztességes harc és küzdelem helyett. Hogy pedig ez mennyire felelt meg aggyálomnak, ahhoz nem kell kommentár, arról beszélnek az eddig bekövetkezett évek. Minthogy pedig a most uralkodó Mamuzsics párt nekem pár évvel ezelőt békés jobbját nyújtotta, s meggyőződtem arról, hogy a leg tisztességesebb és nem az elhíresztelt pánszláv párttal állok szemben, ki ugy a szabadlevélpárt, miut a város közérdekeit szívén és lelkén hordja, erkölcsi kötelességemben állt a nyújtott jobbot elfogadni és a pártot minden jó és nemes törekvéseibe támogatni. Hogy pedig a régi párt emberekkel a jó viszonyt fenntartottam, azt hiszem, hogy azért eljá-

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

rásomat nem lehet helyteleníteni a köpeny-forgatásnak nevezni, főleg pedig oly aljas rágalmat kovacsolni, mintha én azért, mert a Mamuzsics párttal tartok, nekem elnézetnek azon lealacsonyító eljárás, hogy én a városházán egy fogdomeget tartanék, ki a szegény vénnyel ellátott betegeket a gyógytárba vezetné. Ezuttal ünnepélyesen kijelentem, hogy én azt soha nem tettem és nem is fogom tenni, és azért a névtelen cikkíró aljas és jellemetlen rágalmazónak nyilvánítottam, míg állítását bá nem bizonyítja, mert őszintén megvallva, a cikkírónak valószínűleg az faj nagyon, hogy az általam kezelt gyógyszerész a közbizalomnak és a legnagyobb keresletnek örvend.

A cikkírónak azon alaptalan állítására vonatkozólag, hogy kiváló jó tulajdonságom abban áll, miszerint egyik ügytársam ellenében csupa kenyeririgységből évek óta akna munkáit végzek, fel kell említenem azon régi német közmondást: „wie der Schelm ist so denkt er auch“ (amilyen a hamis ember, olyan a gondolkodás módja) s hogy menyiben felel meg ezen német közmondás az igazságnak, kiténik az alanti Mamuzsics Gergely és Újhelyi József esetinél előadottaknál, hogy Gálfi György kezdte meg elvenem még 1875. évben a hajszát, — továbbá abból, hogy Gálfi Györgyöt a helybeli m. kir. honvéd parancsnokság, valamint Csepely Antal gyógyszerész segéd, kik f. évben a hatóságnál Gálfi György ellen panaszfeljelentést nyújtottak be a gyógyszerész hiányos és rossz kiszolgáltatása, valamint számos visszaélések miatt, amiért is Gálfi Gy. engem bevádolt a főispán ő méltóságánál, hogy Csepely Antal urat én biztattam fel az ellene beadott feljelentés beadására, hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, szolgáljon a cikkírónak a következő nyilatkozat válaszul:

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel ünnepélyesen kinyilvánítom, miszerint Gálfi György gyógyszerész ellen tett feljelentésem Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál egyedül a közérdek szem előtt tartása és a gyógyszerészeti tekintélyt aláadó és mélyen sértő visszaélések leleplezése érdekében tettem s arra rábeszélve senkitől nem voltam, annál kevésbé Joó Károly gyógyszerész ur által, mivel még soha beszédbe nem is ereszkedtem, egyszerűen valótlán és koholt Gálfi György szem rágalmozó állítása, mintha én rossz magaviseletem miatt a gyógytárba meg szoktam volna, valamint azon állítása is, hogy én tőle utólagosan levélben bocsánatot kértem. Én Gálfi Györgyöt — gyógytárban elkövetett szabályellenes visszaéléseit tovább nem nézhettem, valamint brutális bánásmódját meguntván, — 6 heti felmondás után személyes jelenlétében, miután a 6 heti felmondási idő után sem akart elbocsájtani, jogomhoz képest távoztam. — Kelt Pankótán, 1889. április hó 22-én. Csepely Antal gyógyszersegéd.

A névtelen cikkírónak azon állítását, hogy a „B. Ellenőr“ 1882. évi 18. számában megjelent cikket Mamuzsics Agoston ur írta, nem hiszem el addig, még a kézirat illetékes helyen fel nem mutatatik, de hogy azt Mamuzsics A. ur írta volna, minden kétséget kizár, mert a következőt

Nyilatkozat.

Melynek erejénél fogva én alulírott ünnepélyesen, polgári becsületemre ígérem, hogy mindaddig, míg a helybeli „szabadelvi-párt“ fennál s míg Antunovits Máté, Mamuzsics Lázár, Horváth Móricz és Mamuzsics Agoston urak annak tagjaiul maradnak, egyenként vagy összesen, — ezen urakat sem szóval, sem írásban, sem nyíltan, sem kéz alatt semmiféle ok miatt, legyen az párt- vagy magánügy, sérteni nem fogom, annál kevésbé fogok ellenük pártilag cselekedni; még kevésbé fogok a „szabadelvi párt“ határozatait ellen tenni vagy beszélni.

Azon esetre, hogy ha ezen ünnepélyes, becsületemre tett ígéretemet a mondott idő előtt megszegném, magamat jellemtelenség nyilvánítottam s ez esetben felhívom Mamuzsics Agoston urat, vagy az ő nem létében a más 3 egyén bármelyikét, hogy ezen nyilatkozatomat nyilvánosságra hozhatja a helybeli „szabadelvi párt“ elnökének tudta mellett.

Szabadkán, 1884 október hó 11-én.
Gálfi György s. k.

Midőn a fenti nyilatkozatot közzé teszem, szükségesnek tartom megemlíteni, hogy Gálfi György gyógyszerészről a fenti nyilatkozat kiállítását előtti napon következő levelet kaptam:

„Tekintetes Mamuzsics Agoston urnak Helyben. Varga Péter mondá, miszerint Mamuzsics Lázár ur kijelenté nek, hogy önkön azon esetben, ha a nyilatkozatot aláírom, ellenem ellenséges indulattal nem fognak viselkedni. Nem az önkötlő félelem (mert én nem félték Mukitól Gromon alatt), de azon számos éven által köztünk tartott jó viszony készlet arra, hogy az önkön tulkövetelésnek is eleget tegyek. Én az ön és Lázár ur lo-

vagiasságában megbízom; valamint Antunovits urában is és kész vagyok — tekintve saját nyugalmam is — óhajuknak eleget tenni. Tisztelője Gálfi György s. k.“

E levél mutatja, hogy Gálfi György fenti nyilatkozatát egészen szabadon, saját szavai szerint „félelem nélkül“ egyedül azon reményben írta alá, hogy ellenséges indulattal nem fog részünkről találkozni. Én és társaim a fenti nyilatkozat kiállítását után, ami az akkori tisztújítás előtt történt, nemcsak ellenséges indulattal nem viseltettünk iránta, de 1884. évi nov. hónapban kieszközöltük számára azon közgyűlési határozatot, mely szerint a városi kórházi gyógyszerek 10 éven át az ő gyógyszerárból rendelkeztek beszerzésre, amit ő jelenleg is élvez.

Miként felelt meg Gálfi György fent közölt nyilatkozatában ígért polgári becsületének, azt az ő tettei tanúsítják. Senki se vádolhat, hogy e nyilatkozat közzétételét elhamarkodtam. Gálfi György már egy évtized óta minden kigondolható személyeskedéseit, sőt ellenünk és a „szabadelvi párt“ ellen a legélesebb pártállást foglalta el. Én az utolsó pillanatig várakoztam: a közzétételével még korteskedni sem törekedtem.

A fenti nyilatkozat és levél nálam eredetben megtekinthető.

Szabadkán, 1886. december hó 4-én. Mamuzsics Agoston.

hozza Gálfi Gy. ellen a nyilvánosságra, az nem írhatta a hivatkozott „B. Ellenőr“-ben megjelent közleményt.

Ami pedig magát a közleményt illeti, hogy én lettem volna a denuncziás, hogy én egy szerencsétlen embert 10 frittal megvesztegettem volna, hogy két tapasztalatlan gyakornokot hamis bizonyítékok kiállítására és tanuvallomástételre rávettem, mely miatt Gálfi Gy. ellenem büntvádi feljelentést is tett, szolgáljanak a cikkírónak a következő adatok felvilágosításul.

Adatok.

Aigner Endrénének kapitányi hivatalhoz benyújtott felelbeadásnak Joó K-t érdeklő része. — Övést kell tennem az eljáró főkapitány azon vallatós rendszer ellen, melyen azt követeltem tőlem, hogy a följelentés szerzőjét és más egyebeket adjak elő. A följelentést ha más írta volna is, magamévá teszem, felelek érte s ez elég a közjó érdekében, a közjó nem azt keresi, és a főkapitány kötelessége nem az, hanem az, hogy igaz-e a mi állítatik, ennek kapcsán újabb is kijelentem, hogy Gálfi Gy. elleni feljelentésem saját akaratomból tevém, s tudván, hogy Joó Károly is rendelkezik adatokkal, attól is elkértem az iratokat. Tettem pedig mindezt azért, mert egy fogfájásom alkalmával Gálfi Gy. nekem is más szert adott, mint a mire szükségem volt.

Pertics Ottó beadványa: 2762. ex 82. sz. a. Tek. főkapitány ur! Az Aigner Endre panaszában Gálfi Gy. ellen felvett tanu kihallgatás alkalmával, miután Szigety J. gyógyszerész Gálfi Gy. unoka testvére engem Vidákovics T. által magához hivatott és szóhája vezetett, azzal íjlesztett, hogy mertem Gálfi Gy. ellen nyilatkozatot kiállítani, tudja, hogy ezért maga 5 évi rabságot fog kapni, tehát tanácsom, adjon egy ellen nyilatkozatot Gálfi Gy. részére s tanuskodjon javára, úgy ön, minden büntetést ki fog kerülni, azután elvezetett engem az ügyvédhez, ki megcsinálta az ellen nyilatkozatot s vélem aláíratta, ezért Szigety J. nekem 50 fritt adott, melyből Fröhlichnél ruhát s több más apróságot vettem. Gálfi Gy. arra tanított, hogy csak valljak a kapitányi hivatalban mellette, az általuk szerkesztett nyilatkozat szerint, úgy rólam gondoskodnak és segítenek és segítettek is. De miután lelkiismeretem nem enged nyugodni, miután én a tek. főkapitány urnál nem vallottam igazat, hanem Gálfi Gy. és Szigety J. megvesztegetése folytán hamisan tanuskodtam, nem vehetem lelkekre, hogy még hamisan esküdjek, azért töredelmesen bevalltam, hogy az Aigner Endre által benyújtott nyilatkozatot tiszta igazság szerint állítottam ki, továbbá arra engem senki fel nem bujtott, hogy azt kiállítsam, hanem saját akaratomból az igazság és megtörténtek szerint írtam, továbbá én Joó K.-tól egy krt sem kaptam és csak Gálfi Gy. és Szigety tanítása folytán vallottam, hogy engem Joó Károly megvesztegetett, pedig az nem igaz, nem vehetem lelkekre s lelkiismeretem nem hagy nyugtot és itt bevallva a tiszta igazságot, mely szerint Gálfi Gy. gyógytárban csakugyan sok visszaélést követtetett el velünk, kérem a tek. főkapitány urat, ha még nem hozott ítéletet, ezen jelenléteimet, mely a tiszta igazság szerint van írva, a 3996. számú iratokhoz csatolni és engem utólag kiballgatni. Pertics Ottó.

Ő felsége a király nevében a budapesti kir. ítélő tábla hamis váddal vádolt Joó Károly és társai elleni büntügyet, melyben a szabadkai kir. törvényszék 1883. évi május hó 16-án 2484. sz. a. végzést hozott, Gálfi György sértettnek 1883. évi május hó 4-én 2270. sz. a. beadott fellebbezése folytán 1883. évi június hó 26-án tartott nyilvános

ülésében vizsgálat alá vevén, a következő végzést hozta: A budapesti kir. ítélő tábla a szabadkai kir. törvényszéknek fentebbi keletű és számú végzését tekintve, hogy sértett Gálfi György 1882. évi május hó 4-én 2270. sz. a. beadott fellebbezésében hamis vád illetve rágalmazás miatt, nemcsak Joó Károly ellen, hanem Aigner Endre, Pertich Ottó, Naszluhácz Lajos, Bulyovcsics Géza és a még kiderítendő büntetések ellen emelt panaszt, és daczára ennek a fellebbezett első bir. határozat csak Joó Károly irányában, a többi vádlottak mellőzésével hozott, — ezen szabálytalanság miatt, hivatalból megsemmisíti, és az eljárt kir. törvényszék az összes vádlottakra kiterjedő új határozat hozatalára utasítja. Kelt Budapesten, 1883. június hó 26-án. Szabó Miklós s. k. elnök, Rülley Ede előadó helyett: Pekker József cs. k. táblai pótbíró. 3463/B. 1883. sz. A budapesti kir. ítélő táblának 27729/1883. számú végzése hamis vádaskodás miatt vádolt Joó Károly és társai elleni büntügyben, mely szerint az első bírósági 2484/f. 883. sz. a. hozott végzés hivatalból megsemmisítették. Ő felsége a király nevében vonatkozóval a budapesti kir. ítélőtáblának 27729/888. sz. végzésére, hamis vád miatt panaszolt Joó Károly és társai elleni büntügyben, a kir. ügyészségnek 2484 sz. a. beadott indítványa folytán, az alulírott napon tartott nyilvános ülésben következő végzést hozott: Hamis vádaskodás miatt panaszolt Joó Károly, Aigner Endre, Pertics Ottó, Naszluhácz Lajos és Bulyovcsics Géza ellen a további büntető eljárás beszüntetettik, és az iratok levéltárba helyeztetni rendeltetnek. — Meri: Való ugyan, hogy Pertics Ottó és Aigner Endre Gálfi György helybeli gyógyszerész tulajdonost az illetékes hatóság előtt azzal vádolták, hogy nevezettnek gyógyszerárból a gyógyszerek egész sorozata részint nem a magyar gyógyszerkönyvben megszabott módon készítették, részint teljesen hiányzik; a szerek helyett vagy más anyagok szolgáltatnak ki, úgy azok helyébe semmit sem tettek, de mindezek daczára az árak a vények tételei szerint teljesen felszámítottak; továbbá, hogy a nevezett a gyógyszerárt helytelenül kezeli; rossz minőségű szereket árul; több gyógyszert folytonosan nem is tart s a gyógyszereket szabályellenesen árszabályozza s a megejtett vizsgálat szerint Gálfi György az egészségügyi szabályok áthágásának vádjá alá felmentetett. — Amde ezen felmentés már hangsúlyozza, hogy agályos tanuk vallomásainál fogva a felmentés minden kétséget kizárólag nem igazoltatott. Már ezen közigazgatási indoklás elég bizonyíték arra, hogy a feljelentők tagadásával szemben nincs bizonyítva, hogy panaszoltak, tudva hamisan vádaskodtak s így a B. F. K. 224. §-ba ütköző hamis vád ismérvei föl nem tehetőek. — Fölmerülhet azonban azon kérdés vajjon panaszoltak nem követtek-e el gondatlanságot a vagy vétséget s ekként nem forog-e fenn a rágalom azon vétsége? Erre határozottan nemem kell válaszolni. Annak előre bocsátása mellett, hogy a közigazgatási bizottság előtt tett tanuk vallomásait a bíróság függetlenül bírálja meg. ki kell jelenteni, hogy Bulyovcsics Géza és Naszluhácz Lajos tanuk vallomásai, bár a közigazgatási hatóság azokat agályosoknak tekinti a bíróság előtt, olyan agályosoknak nem tekinthetők, hogy azok mint nem létezők, figyelmen kívül hagyhatók lennének. E vallomások ha tekintetbe vesszük, hogy Pertics Ottó, a bíróság előtt tett legutóbbi feljelentésében töredelmes bevallást tesz az iránt, hogy ő Gálfi Gy. és érdektársai rábeszélésére folytán tett a közigazgatási hatóság előtt hamis vallomást s ugyanezen behatások alatt erősíté azt meg a vizsgáló bíró előtt is, utóbb azonban azt mint valótlán visszavonja s a Gálfi György elleni panaszponctok valósága mellett tanuskodni kész, ha figyelembe vesszük Joó Károly által becsatolt s Gálfi György által tett gyógyszerkészítésének számos megrendeléseit úgy a uagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium által constaltat és kifogásolt vizsgálásokat kétségtelen, hogy Gálfi György ellen az emelt panaszok oly támogatást nyerne, melyek gyógyszerárból előfordult szabálytalanságokat és rendeltenségeket megállapítják. Miután panaszoltak feljelentésében tett állítások kétségtelenül a közérdeket elmozdítása volt s az állítások bebizonyítottak veendő, panaszoltak a B. F. K. 263. §-ának 5. pontja szerint büntvádi eljárás alá nem vonhatók. Pertics Ottó ellen mivel a tanuzás nem terhelőleg követtetett el, főleg pedig az esküvel megerősítve nem lett, büntvádi eljárás elrendelhető nem volt. Miről az érdekeltek a jelen végzésen értesítendő. Kelt Szabadkán, a kir. törvényszék bftó osztályának 1883. évi július hó 30-án tartott üléséből. (P. H.) Biró Antal elnök s. k., Vincze György jegyző s. k.

Már most meggyőződhetik a cikkíró, hogy a feljelentés alapos volt-e, vajjon én voltam-e a denuncziáló, vajjon én vagy Gálfi Gy. és társai voltak-e a hamis tanuszerzők, valamint hogy én kezdtem-e meg az ellenséges viszonyt? Nekem az egészben csak annyiban volt befolyásom, amennyiben

Gálfi Gy. ellen összegyűjtött adatokat a feljelentőnek által adtam. A tanuk ma már mint felnőtt és közpályán élő tekintélyes férfiak, kik vallomásaikat még most is fenn tartják.

A cikk írójának tudnia kell, hogy Gálfi Gy. az ellene f. hó 5-én tartott tárgyaláson kijelentette, hogy „ki leszek téve az újságba“. — mert hát Gálfi György azon képzelődésben van, ha engem az újságába kitesz, úgy már én az egész olvasó közönség előtt megvetésben részesülök. Azt hiszi, hogy az ő rágalmozó közleményei már csak az ő kedvéért is a nagy közönség által készpénz gyanánt vétetnek, pedig meglehet győződve, hogy a nagy közönség jól tudja, miszerint Gálfi Gy. közleményei, melyek ellenem megjelentek, nem más, mint boszúból eredő rendszeres hajsza és rágalmozások, mert ha viselkedésem csakugyan az ő állítása szerint valók lennének, úgy más helybeli tisztességos lapok szintén szelvéstettek volna azokat ahelyett, hogy jó hírnevem és munkásságom több ízben elismerőleg felemlítették.

Azt is mondja, a cikkíró, hogy Gálfi Gy. a tárgyaláson panaszom felolvasása után jegyzőkönyvbe vétetni kérte azt, hogy f. évi április hó 12-én gyógytára vizsgálata alkalmával egy gyermek Máriacelli cseppeket kért, de valódit, nem pedig utánkészített, minőt Joó Károly árult s ő vevőnek kijelentette, hogy nála mindenki valódit kap, ő csálni nem szokott s a mennyiben a család kifejezést magamra vettem, az ellen semmi kifogása nincs. Hogy Gálfi Gy. ezen védekezése mennyiben felel meg az igazságnak, szolgáljon a következő nyilatkozat felvilágosításul:

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkozatjuk, hogy Gálfi György gyógyszerész f. hó 12-én a nála megtartott gyógyszerári vizsgálat alkalmakor egy leánynak ki a gyógyszerárba jött s Mária czelli cseppeket kért a következő Joó Károly gyógyszerészre vonatkozó sértő szavakat mondotta:

„Itt van ez valódi Mária czelli cseppek, nálam nem lesz megcsalva, mint Joó Károly patikájában, a hol hamisítottak adnak és a patika ajtóküszöbéhez csapják néki vissza.“

Szabadkán, 1889 április 17-én. Weszelovszky Géza, Antunovits Andor, Kuluncsics Simon, Nerit Béla. Előttünk: Hegedűs János, Neuhausz Armin.

A nyilatkozatban foglaltakat a tanuk eskü alatt is megerősítették s egyuttal kijelentették azt is, hogy a gyermek minden megjegyzés nélkül csak egyszerűen Mária czelli cseppeket kért.

Tehát megvan-e győződve a cikkíró ur e konkrét eset következtében, hogy én kezdtem a surlódást és a skandalumokat Gálfi Gy. ellen?

Gálfi Gy. a tárgyalás a nálam alkalmazásban volt négy segédem kérte kihallgatni, kik szerinte befogják bizonyítani miszerint én, ha a Brádi vagy más gyártmányu Mária czelli cseppeket kértek, mindekor saját készítményeim adtam a vevőknek. Gálfi Gy. ezen kérelmét jogom lett volna megtagadni s a tanuk mellőzését kérve egyedül a rágalom és becsületsértő szavak megtorlására szoritkozni, azonban én azt nem tettem, hanem beleegyezésem adtam, hogy a hivatkozott agályatlan tanuk kiballgatásának, hogy bebizonyítva legyen az, miszerint Gálfi Gy. állítása minden alapot nélkülöz, valamint alaptalan az is, hogy én Stoczek Károlynak a Brádi cég által beküldött hirdetés mintáját utánnomattam, mert én a hirdetés mintát Stoczektól eszem kérlhettem miután vélt a legnagyobb ellenségeskedésben voltam. Én nyomattam Mária czelli cseppekre vonatkozó hirdetéseket, de sem Brádi sem más cég neve alatt. Az általam nyomtatott hirdetésekből még mai nap is vannak birtokomban, melyet a csomagolásnál felhasználók és azt a bíróságnak annak idején beis fogom mutatni.

Gálfi Gy. azon állítása mint cikkíró mondja, hogy Vujkovic Czvin Máténak én valódi Quizda szesz helyett hamisat adtam hasonlókép valótlán, mert nevezett tőlem egyszerűen Restitutions fluidot kért s én a Szabadkán általánosan közkezeltségnek örvendő készítményemet szolgáltam ki, mit ő el is vitt; a Hungaria szállóban azonban találkoztam Gálfi Gy. al, ki irigy szemmel látta, hogy a vevő tőlem mit vásárolt, felbuztatta őt, hogy az általam készített nem jó, hanem csak a Quizda fluid jó, mire késő este a gyógytárba visszahozta s kérte segédemet, hogy vegye vissza az én készítményemet, mert ő Quizda-félét óhajta venni. Segédem őt reggelre kérte, hogy jöjjön el, mikorra én is a gyógytárban leszek, a szert azonban a gyógytárban hagyta. Vujkovic reggel nem jött el, hanem néhány nap lefolyta után a piacozon vélem találkoztam és kért, hogy vegyem vissza a Restitutions folyadékot, mert ő Quizda-félét óhajtott venni. Én minden ellenvetés nélkül kijelenttem,

hogy visszafogadom s minthogy pénz nálam nem volt pár nap után Aradszky sós üzletben véle találkozási pénzt visszaadtam.

A mi ciklikronak Ujhelyi József-féle ügyben hozott első és második foku ítéletét illeti, igaz hogy 200 frt bírságfizetésére marasztaltattam és azt leis kellett fizetnem, mert az eljáró főkapitányi ítélet a fellebezést birtokon kívül engedte meg, azonban a magas belügyminiszterium a neheztelő ítélet feloldotta és nékem a lefizetett 200 frt a városi pénztárból visszafizettetett. Ujhelyi Józsefnek 1867. évben tett panasza ismét Gálffy Gy. machinációja folytán keletkezett. Ujhelyinek ugyanezen esze ágába sem jutott volna engem feljelenteni, ha a panaszos ügyvéde, a szomszédban lakó Gálffy Györgyhöz nem viszi Ujhelyi Józsefet megkérdezni aziránt: vajjon a felmutatott vény jól van-e taxálva? a taxálás ellen Gálffynak nem lehetett kifogása, hanem azzal állott elő, hogy nincs benne az orvos által előírt mennyiségű chinin.

Ujhelyi Józsefet ekkor haza küldték, hogy hozza el a gyógyszert a gyógytárba, ki hazulról, a fia által már részben bevett szernek vissza maradt részét Gálffy gyógytárba vitte. Hogy ott a szerrel mit tettek, nem tudom, csak hogy a gyógytárból Ujhelyi a kapitányi hivatalba vitte a tartályt azzal: hogy a kiszolgált gyógyszerben nem foglaltatik az orvos által előírt mennyiségű chinin. Én az eljáró kapitányságnál hiába hivatkoztam arra, hogy a gyógyszert én híven az orvosi rendelvény szerint készítettem el s kértem, hogy az elkészítő gyógyszerész segéd ez iránt hallgattassék ki, az eljáró főkapitány nem akarta azt megengedni, hanem a szert vegyileg megvizsgáltatta s minthogy a vizsgálat az előírt mennyiségű chinint nem találta fel a szerben engem elmarasztalt, a magas belügyminiszterium azonban fellebezésem folytán a már nálam nem működő gyógyszerész segédnek kihallgatását elrendelte, ki határozottan azt vallotta, hogy a gyógyszert pontosan és híven a rendelő orvos előírása szerint készítette el, valamint megállapította a magas miniszterium azt is, hogy a vény pontosan volt árszabványozva és nem hogy 22 frttal, de egy krajczárral sem lett felül taxálva.

Ez ügyben, minthogy Ujhelyi József vallomását esküvel erősítette meg, mely nem felelt meg a valóságnak s tölem bocsánatot mért is esdekelt, azt néki megtagadtam lelkifurdalásai annyira megzavarták elméjét, hogy a bosszu nemestől szabaduljon kötélt által vetett véget életének. Ez ügyben a felmentő ítélet a következő:

Szabadka szab. kir. város közönségének. F. évi márczius hó 20-án 182. sz. a. kelt felterjesztése folytán, az összes közlemények visszazárása mellett a következőket jelentem ki: Jóó Károly gyógyszerész ellen hozott I. és II. foku határozat azon alapszik, hogy a nevezett, a fennálló egészségügyi rendszabályokat szegte meg azzal, hogy egy téves orvosi vény alapján előzetes megkérdezés nélkül, állítólag életveszélyes szert szolgáltatott ki és annak árát, bár a kérdéses gyógyszer alkatrészeit nem adta ki, teljesen felszámította. Erre nézve általában megjegyzem, hogy a gyógyszerársvábrányhoz mellékelt rendelt 3-ik pontja szerint, a gyógyszerész tartozik a gyógyszerket szigorúan az orvosi vény szerint elkészíteni. A gyógyszerkönyv XVIII. táblájában pedig azon életveszélyessé válható, méregként ható gyógyszerek soroltatnak fel, amelyeknek az említett táblában jelzett legnagyobb adagumtól az orvos felkiáltójel (!) használata nélkül ne rendeljen; a chinin azonban ezen táblában felemelvé nincsen, a vényben pedig ily felkiáltójel nem használható. Attérve a szóban levő esetre: Jóó Károly gyógyszerészéről 1876. évi augusztus 25-én Dr. Körölyesi Tamás által kiállított vényre készített és kiszolgáltató gyógyszer arra nézve, hogy megvizsgált legyen, vajjon annak egyes alkatrészeit valóban a megrendelt mennyiségben szolgáltatott-e ki vagy sem? csak azon esetben szolgálhatna biztos alapul, ha kétségtelenül bizonyítható lenne az, hogy a gyógytárból történt kiadása és annak a hatóság részéről történt átvétele között lefolyt idő alatt szándékos vagy véletlen megmártás lehetőségétől biztosan ment maradt; például ha az mihelyt a gyógytárból kiszolgáltattott, az eredeti sértetlen pecsétell ellátva adatott volna át a kapitányi hivatalnak megvizsgáltatás végett. — Az iratokból azonban kiderül, hogy a szer, melynek tartálya megnyitattott, és melynek egy része a beteg által fel is használattott, egy a panaszlaltal ellenséges viszonyban levő gyógyszerészhez vittetett, ki azt minden hatósági felhívás nélkül, az érdekelt gyógyszerész jelen nem léteben, önhatalmulag a saját pecsétjével lepecsételte, és csak ily állapotban jutott az, a kapitánysághoz. Minthogy pedig egyrészt a panaszlalt, a gyógyszer azonosságát határozottan tagadja, a fennjelzett eljárás mellett pedig a szernek véletlen vagy szándékos megmártására nézve a lehetőség kizárva nem volt, mert valamely gyógyszer tartályon rajta levő vignette, legföljebb a tartály de

sz. kérvényével beadott feljelentését, mint tévedésen alapulót visszavonja; mindezek alapján az ezen ügyre vonatkozó minden további eljárás beszüntetése végett az összes iratok a kir. ügyészséggel közöltetnek. Szabadka, 1876. június 26. Piukovits s. k. vbró.

Az ügyészség a beszüntető határozathoz hozzájárul. Szabadkán, 1876. június 26. Melko Sándor k. ügyész.

Azon egyben igaz van a ciklikronak, hogy egy ügyben 100 frttal lettem megbírságolva, de nem azért, mert a városnak 1 frt 80 kr. helyett 180 frtot számítottam fel mint Gálffy Gy. előadta, hanem azért (mert daczára az orvosi rendelvény és kapitányi ellenőrzéssel ellátott vényre melyre ha nem adtam volna ki és feljelentettem volna a miniszteriumnak 150/VIII. a. 3. pontja értelmében lettem volna 100 frttal megpénzbírságolva) az orvos által előírt és drága mérget minden skrupulizálás nélkül kimertem adni. Ezért lettem megbírságolva, mely ügyre vonatkozólag szolgáljon a magas b. miniszterium által is helyben hagyott ítélet.

Én dr. Hidegh Béla városi tisztii főorvos kijelentem és bizonyítom, hogy a most nékem előmutatott lepecsételést után mérget, strichnin mérget valóban, — bizonyítom hogy Jóó K. gyógytárkezelő a mérgek kiszolgáltatásáról rendes könyvet vezet és a kapitányi hivatalnál bemutatott könyv is korrekt, bizonytom végül, hogy tudomásom van arról, hogy Jóó K. gyógytárkezelő felügyelete alatt még többemű és nagymennyiségű mérget van évek óta a melyeket néhai Jóó Ignác szerzett be. dr. Hidegh Béla tisztii főorvos, felvette Pertich Mihály főkapitány.

Itéltetett D. N. N. városi II-sod főorvos a fennálló orvosrendőri szabályok áthágása miatt megdorgáltatik és miután a városi pénztár terhére megdondolatlanul nagy mennyiségű és magas áru mérget rendelt özevgy Jóó Ignácné gyógytárból köteles a megrendelt és elhasznált 125 gram strichnin mérget értékét azonnal megfizetni, — Jóó Károly gyógytárkezelő pedig ugyancsak az egészségügyi szabályok megsértése miatt 100 frt pénzbírság 8 nap alatti lefizetésre, nem fizetés esetén megfelelő elzárás elszervezésére ítéltetik el, mert a rendelő orvos önként beismeri, hogy elegendő indok nélkül a kutyák kiirtására 200 gram strichnin mérget rendelt a városi pénztár terhére és abból 125 gramot felhasználta, mert Jóó Károly beismerte, hogy nem figyelmeztette a rendelő orvost a mérgek nagy mennyiségére és drágaságára, mely tetteik kihágásának minősítetvén mindkettlen elítélendőek voltak. Kelt Szabadkán, 1881. január hó 24-én Pertich Mihály főkapitány, ezen ítéletet a miniszterium is helyben hagyta.

Végre alaptalan azon állítása ciklikronak, hogy ellenem Gálffy György bemondása szerint négyrendbeli panaszfeljelentés folyamatban van és pedig azért, mert két gramm karbolsavat 4 frttal adtam el a juhászoknak birkaoltó anyag helyett.

Gálffy Gy. mielőtt a fenti nyilatkozatot tette, meggyőződhetett volna, hogy állítása alaptalan, de néki jobban esett olyannal való, ami valótlanságon alapul, mert ő igen jól tudja, hogy ellenem csak egy panaszfeljelentés van folyamatban és az is a juhászok részéről teletbeletett meg, miután panaszuk nemcsak jogtalanul emeltetett, de a kihallgatott tanuk által bebizonyult azon körülmény is, hogy én a juhászok ak valóban birkaoltót adtam el. Hogy miként került a birkaoltó-anyag helyébe a karbolsav, azt csakis Gálffy Gy. mondhatná meg, mert hogy egy a karbolsav, valamint az üveg és a zsineg, melylyel az üveg be volt kötve, nem tölem való, a tanuk hasonlóképpen beigazolták és ennek folytán a juhászok panaszukkal elsőfokulag el lettek utasítva.

A juhászok alaptalan feljelentése kitűnik onnan is, hogy mult év szeptember havában volt a birkaoltó-anyag részökre kiszolgálva s utolag jöttek vásárolni, mert az oltó-anyagot jónak találva, hangsúlyoztatták azt, hogy olyan jót adjak, mint amilyent multkor kaptak s daczára ezen körülménynek, három hó leforgása után tették meg ellenem a feljelentést és pedig azután, midőn vadásztársaimmal vadászerületem a juhászoknak számos kutyáit agyonlőtöttük, mert többszöri figyelmeztetésünkre a kutyákra koloncztot tenni vonakodtak. Valószínű, hogy a panasz létrejöttében Gálffy Gy.-nek is része van, mit abból következtetek, mert Gálffy Gy. az első ízben megtartott tárgyalás után nyomban a juhászokkal Milassin Miklós kapitány urhoz ment, hogy az eljáró kapitány ellen panaszjegyzőkönyvet vétesse fel, mert az a juhászok ellen tör, sőt mi több: még Milassin M. urat is a miniszteriumnál való feljelentéssel fenyegette, ha nem hoznak a juhászoknak kellő igazságot, pedig az egész tárgyalás alatt dr. Tóth Béla ur is ott volt és meggyőződött arról, hogy az eljáró kapitány ur részrehajlatlanul vezette a tárgyalást.

Már most ciklikró uram az itt igazsághoz híven előadottak és a hivatkozott iratokból meggyőződhetett arról, vajjon nyilt-

sz. kérvényével beadott feljelentését, mint tévedésen alapulót visszavonja; mindezek alapján az ezen ügyre vonatkozó minden további eljárás beszüntetése végett az összes iratok a kir. ügyészséggel közöltetnek. Szabadka, 1876. június 26. Piukovits s. k. vbró.

Az ügyészség a beszüntető határozathoz hozzájárul. Szabadkán, 1876. június 26. Melko Sándor k. ügyész.

Én dr. Hidegh Béla városi tisztii főorvos kijelentem és bizonyítom, hogy a most nékem előmutatott lepecsételést után mérget, strichnin mérget valóban, — bizonyítom hogy Jóó K. gyógytárkezelő a mérgek kiszolgáltatásáról rendes könyvet vezet és a kapitányi hivatalnál bemutatott könyv is korrekt, bizonytom végül, hogy tudomásom van arról, hogy Jóó K. gyógytárkezelő felügyelete alatt még többemű és nagymennyiségű mérget van évek óta a melyeket néhai Jóó Ignác szerzett be. dr. Hidegh Béla tisztii főorvos, felvette Pertich Mihály főkapitány.

Itéltetett D. N. N. városi II-sod főorvos a fennálló orvosrendőri szabályok áthágása miatt megdorgáltatik és miután a városi pénztár terhére megdondolatlanul nagy mennyiségű és magas áru mérget rendelt özevgy Jóó Ignácné gyógytárból köteles a megrendelt és elhasznált 125 gram strichnin mérget értékét azonnal megfizetni, — Jóó Károly gyógytárkezelő pedig ugyancsak az egészségügyi szabályok megsértése miatt 100 frt pénzbírság 8 nap alatti lefizetésre, nem fizetés esetén megfelelő elzárás elszervezésére ítéltetik el, mert a rendelő orvos önként beismeri, hogy elegendő indok nélkül a kutyák kiirtására 200 gram strichnin mérget rendelt a városi pénztár terhére és abból 125 gramot felhasználta, mert Jóó Károly beismerte, hogy nem figyelmeztette a rendelő orvost a mérgek nagy mennyiségére és drágaságára, mely tetteik kihágásának minősítetvén mindkettlen elítélendőek voltak. Kelt Szabadkán, 1881. január hó 24-én Pertich Mihály főkapitány, ezen ítéletet a miniszterium is helyben hagyta.

Végre alaptalan azon állítása ciklikronak, hogy ellenem Gálffy György bemondása szerint négyrendbeli panaszfeljelentés folyamatban van és pedig azért, mert két gramm karbolsavat 4 frttal adtam el a juhászoknak birkaoltó anyag helyett.

Gálffy Gy. mielőtt a fenti nyilatkozatot tette, meggyőződhetett volna, hogy állítása alaptalan, de néki jobban esett olyannal való, ami valótlanságon alapul, mert ő igen jól tudja, hogy ellenem csak egy panaszfeljelentés van folyamatban és az is a juhászok részéről teletbeletett meg, miután panaszuk nemcsak jogtalanul emeltetett, de a kihallgatott tanuk által bebizonyult azon körülmény is, hogy én a juhászok ak valóban birkaoltót adtam el. Hogy miként került a birkaoltó-anyag helyébe a karbolsav, azt csakis Gálffy Gy. mondhatná meg, mert hogy egy a karbolsav, valamint az üveg és a zsineg, melylyel az üveg be volt kötve, nem tölem való, a tanuk hasonlóképpen beigazolták és ennek folytán a juhászok panaszukkal elsőfokulag el lettek utasítva.

A juhászok alaptalan feljelentése kitűnik onnan is, hogy mult év szeptember havában volt a birkaoltó-anyag részökre kiszolgálva s utolag jöttek vásárolni, mert az oltó-anyagot jónak találva, hangsúlyoztatták azt, hogy olyan jót adjak, mint amilyent multkor kaptak s daczára ezen körülménynek, három hó leforgása után tették meg ellenem a feljelentést és pedig azután, midőn vadásztársaimmal vadászerületem a juhászoknak számos kutyáit agyonlőtöttük, mert többszöri figyelmeztetésünkre a kutyákra koloncztot tenni vonakodtak. Valószínű, hogy a panasz létrejöttében Gálffy Gy.-nek is része van, mit abból következtetek, mert Gálffy Gy. az első ízben megtartott tárgyalás után nyomban a juhászokkal Milassin Miklós kapitány urhoz ment, hogy az eljáró kapitány ellen panaszjegyzőkönyvet vétesse fel, mert az a juhászok ellen tör, sőt mi több: még Milassin M. urat is a miniszteriumnál való feljelentéssel fenyegette, ha nem hoznak a juhászoknak kellő igazságot, pedig az egész tárgyalás alatt dr. Tóth Béla ur is ott volt és meggyőződött arról, hogy az eljáró kapitány ur részrehajlatlanul vezette a tárgyalást.

Már most ciklikró uram az itt igazsághoz híven előadottak és a hivatkozott iratokból meggyőződhetett arról, vajjon nyilt-

téri közleménye mennyiben birt alappal, hogy az a nyilvánosságra hozassék és Gálffy Gy. érdekei dédelgettesse. On az általam elmondottakat éppoly jól tudta, mint én s ha ön igazságot akart és a nyilttéri közlemény közzététele által a közérdeknek óhajtott szolgálatot tenni, ugyan miért nem kereste fel a Gálffy Gy. ellen beadott számos bűnvádi és kihágási adatokat? Pedig önnek nagyon tág ismerete van arról, hogy a büntető törvénysszék, járásbírság, valamint a kapitányi hivatal kihágási iktató lajstromában a következő 3855 ex 80. 2360, 139, 2583, 5086 ex 882. 3988, 4026 ex 84. 7852, 5195, 4035, 9775 ex 85. 617, 780 ex 87. 8671, 10679, 12742, 168, 4752, 3753, 474 ex 88. 587, 509, 3161, 2812, 587 ex 889. számok alatt lévő följelentések elég bő anyagot nyújtottak volna Gálffy Gy.-re vonatkozólag is, egy közérdekű (?) nyilttéri közleményt napvilágra hozni, mert önnek ugylátszik feladata ostorozni a hibákat s különösen a legújabb eseteket napfényre deríteni. Igen könnyen megtehetette volna ezt akkor, ha elmondja Gálffy Gy. ellen a m. kir. honvédpáncsnokságnak a polgármesteri hivatalhoz beadott feljelentését; továbbá ha közzéteszi azt, hogy a helybeli honvédpáncsnokság a gyógyszerészek közt sorrendben beosztott gyógyszerészállítást évközben Gálffy Gy. gyógyszerész-től megvonta; valamint ha közzéteszi Csepj Antal gyógyszerészsegédnek a tanácshoz beadott feljelentését, valamint a nagymélt. b. miniszteriumhoz benyújtott sürgető kérvényeket, melyek a következők:

Szabadka szab. kir. város tekintetes polgármesteri hivatalnak Helyben. Dr. Lemberger Rezső Szabadkán f. évi április hó 2-án kelt panaszaát a Gálffy-féle gyógyszerhárom előfordult egy törvényellenes eljárásról további intézkedések szives megtevéte véget van szerencsém áttenni és kérem annak idején az eredményt a féldandár páncsnoksággal közölni Csillag százados.

Tekintetes városi tanács — alulírott ki Gálffy György gyógyszerésznél 6 hónapig mint segéd voltam alkalmazva, igen sok visszaélést tapasztaltam a betegségben szenvedő emberiség hátrányára, a sok közül egyet előadok mely magában véve is elegendő arra, hogy Gálffy Györgyöt a legulsóbb büntetés érje. Hogy állításonat ténnyel bizonyítsam tegnap f. hó 16-án dr. Wiener ur vényére, melyen acidum salycilicum világoosan van írva — szert hoztattam és acidum salycilic-nak nyoma sem volt benne, hanem expedialta az egészen más hatású szert, mire kérem a tekintetes főorvos ur véleményét kikérni. Ehez hasonló visszaélés az is, hogy emulsió oleozához ol amygdal dulc helyett a teljesen hatástalan oleum sesamit használja, mit azzal bizonyított, hogy a hivatalos oleum amygdalatum dulc gyógytárban nincs is, midőn ezeket a szenvedő emberiség érdekében a tekintetes tanácsnak feljelenteni kötelességemnek tartva maradtam alázatos szolgálja Csepj Antal s. gyógyszerész.

(Mellékelve van a panaszbeadáshoz még következő beadvány).

Gálffy Gy. szabadkai gyógyszerész „ki-gyóhoz“ címzett gyógyszerhárom hat havi otlitém alatt következő visszaéléseket tapasztaltam, chinin, carvi (hivatalos szere) nincs, aqua anisi, carvi chaniomilla, rosarum szóval az aquak nincsenek. Tinctura aloes helyett csak tinct: swecica szolgáltatattik ki, morfh aceticum nincs ugyan, emolient oleum sesamival készíti, Autipyrin ára a taxiban 20 kr. és ő 30 krba taxálja. Budai keserű viz bolti ára 22 kr. és ő a szabadkai szemkorodába 50 krért adja, oleum amygdal dulc a gyógytárba nincs emulsióhoz a teljesen hatástalan sesám olajat használja, ol. lini lotum nincs, morhium cseppeket aqua lauro-cerasával kézi eladásban rendelvény nélkül is ad, — végre kuruzsol.

Kelt Szabadkán, 1888. évi december 17-én Csepj Antal s. gyógyszerész.

Nagyméltóságú Miniszter ur! Kegyelmes uram! A szabadkai m. k. honvédpáncsnokság valamint alulírott Gálffy György szabadkai gyógyszerész ellen az illetékes törvényhatóságnál panaszfeljelentést tettünk, hogy nevezett gyógyszerész nemcsak az orvosi vényekre hiányosan szolgálja ki a gyógyszerket, hanem a gyógytárban számos szabálytalanságokat követ el. Ezen panaszunkra Gálffy György gyógyszerészéről a szabadkai törvényhatóság április hó 12-én a tisztii főorvos elnökléte alatt egy bizottsággal megvizsgáltatta, mely vizsgálati jegyzőkönyv tanúsága szerint beigazolta lett azon körülmény, hogy Gálffy György kezelése megbízhatlan és a közönségre veszélyes, mert április hó 20-án tartott egészségügyi bizottság a vizsgálati jegyzőkönyvben kitüntetett 5, 7, 8, 9, 10, 11, 19, 24, 25, 26. számok alapján kétségkívül kiderítette a következő körülményeket, u. m.

1. hogy a hatályban levő m. k. belügyminiszteriumnak 25.000/VIII. 888. sz. a. kibocsátott m. gyógyszerkönyv általános szabályai 3-ik pontja értelmében miszerint

gyógytárban megvizsgált gyógyszerek nem a m. gyógyszerkönyv előírása szerint készítették.

2. Számos gyógyanyag teljesen hiányzott.
3. Sok gyógyanyag romlott állapotban találtatott a tartályok edényekben.

4. A tartályokban más szerek találtak, mint a feliratok mutatták.

5. Az erősebben ható anyagok nem voltak az 1886. évi 23 817. számú miniszteri rendelet értelmében a tarkályokon a maximumal dosissal megjelölve.

6. Az erősebben ható anyagok nem voltak elkülönítve a hatályban levő gyógyszerkönyv 2. táblázat előírása szerint a többi gyógyszerektől.

7. A gyógyvizek és gyógyszerek a tulajdonos saját vallomása szerint, nem lejárás után készítették, hanem illatos olajjal egyszerűen megszagoszták.

8. A mérleg-szekerény nem volt az 1869. évi 2719. sz. miniszteri rendelet, valamint 1879. évi 40. t. cz. 108. §-a szerint felszerelve és kezelve.

9. Dr. Lemberger m. k. honvédező- orvos pauzasza folytán Gálly György a gyógyszerket minőség szerint nem az orvosi vény szerint készítette el, miáltal a belügyminiszteri 70690/VIII. 888. sz. rendelet 3. pontja értelmében kihágást követett el.

10. Gálly György gyógyszer-tár tulajdonos a vizsgálat alatt tévútra vezette a vizsgálat bizottságát azáltal, hogy a hiányzó szereket más gyógytárból kölcsön kértetvén, becsempészte a vizsgálat alatt és így alapos gyanu merült fel arra nézve, hogy az aze- lőtli tisztiz-főorvosi vizsgálatok eredményét ily módon félrevezette.

Mindezen körülmények egy a tisztiz fő- orvosnak vizsgálati jegyzőkönyvben azon ki- jelentése, hogy miután Gálly György gyógy- szer-tárát többször huzamosabb ideig nem okl- gyóyszerész segédre bízta, mi által a köz- érdek veszélyeztetve van és Gálly György gyógyszer-tára nem a legjobb hírnévnek örv- end, mindezen súlyosított körülmények arra indították a közegészségügyi bizottságot, mi- szerint véleményével odajárult, hogy „Gálly György gyógyszer-tárát szabály- ellenesen és helytelenül kezeli” kimondani kénytelen volt.

Daczára hogy az egészségügyi bizott- ság ezen terhelő és a közérdekre oly fontos végzést kimondotta, az illetékes hatóság mai napig Gálly György gyógyszer-tári kezelése ellen semmi intézkedéseket sem tett, pedig első sorban a városi köz- és szemkórház ré- szére szállítandó gyógyszerek további szállít-ását azonnal el kellett volna tölteni és azzal más megbízható gyógyszerészt bizni meg. Másodszorban intézkedni kellett volna a vizsgálat gyors befejezésével és a közegés- ségügyi bizottság véleménye alapján az 1876. évi 14. t. cz. 125. §. szerint.

Hogy Gálly György gyógyszer-tárát már régebbi idő óta szabályellenesen kezeli, kitű- nik a nagym. m. k. b. miniszteriumnak 1883. évi márc. hó 22-én kiadott Szabadka város közönségéhez szóló leiratában, de 1887-ik évben Gálly Györgynek csödbe jutása alkalmával a szabadkai kir. törvényszéknek 17694. b. f. t. 6/887. sz. alatt elfekvő leltár tanu- sága szerint hasonló számos gyógyszer, melyet az akkori hatályban levő gyógyszer- könyv szerint készletben tartania kellett volna, teljesen hiányzott. Ezen körülmé- nyet szakértők által megviz- gáltatni és az eredményt az iratokhoz csatoltatni esedezem. Hogy annál inkább be- bizonyosodjék, miszerint a tisztiz főorvos ur által évenként megejteni szokott gyógyszer-tári vizsgálatokat éppúgy félrevezette, mint a f. é. április hó 12-én működő kiküldött bizottsá- got félrevezetni illetőleg meghusztani szá- ndokozott.

Miért alázattal esedezem nagyméltósá- gú előtt, hogy egy a közérdek, egy a nagy közönség mielőbbi megnyugtására sürgősen a legszigorúbb intézkedéseket megtétetni, ille- tőleg nagys. Oláh Gyula közegészségügyi felügyelő urat az ügy érélyes intézkedésére megbízni kegyeskednék.

Nagyméltóságodnak hódoló tisztelettel alázatos szolgálja Csepny Antal.

Nagyméltóságú m. k. belügyminiszte- rum! Szabadka szab. kir. város tanácsához a f. év elején feljelentést tettem Gálly Gy. gyógyszerész ellen többrendbeli visszaélés és gyógytárának törvényellenes kezelése miatt.

A vizsgálat hosszas buza-vona után sür- getvényemre megejtetvén, konstátáltatott, hogy feljelentésem alappal b.r és hogy nem- csak számos törvényesen előirt gyógyszer hiányzik, hanem panaszomnak azon legfőbb pontja, minélfogva az orvosi rendelvények nem szöserint tartatnak be. szintén beiga- zolást nyert, sőt a gyógytári vizsgálat alkalmával konstátáltatott az is, hogy Gálly Gy. a uá'a hiányzott és törvény szerint köte- les reket más gyógytáraktól kikölcsönözve igyekezett a vizsgálat folyamán gyógytárába becsempészni.

A tapasztalt nagymérvű visszaélések és rendellenességek a városi tanács közegés- ségi osztályát oda utalták, hogy Gálly Gy.

ellen a törvényes vizsgálat megindításá- ra, de minthogy a tanács elnöke a városi pol- gármester Gálly Györggyel szemben poli- tikai surlódásban áll, a nagym. m. k. b. mi- niszteriumhoz az iratokat terjesztette fel in- tézkedés végett.

Ennek folytán a vizsgálat megejtése és határozat hozatalára a városi rendőrkapitány- ság lett utasítva és az iratok 5511/89. iktatói számot nyertek s Hevér Géza főkapitány urnak lettek kiosztva és pedig mintegy 3 héttel ezelőtt.

Nagymélt. miniszterium én részreha- jással vádolni senkit nem kívánok és távol áll tőlem még gondolatban is annak felte- vése, hogy ezen nagyjelentőségű vádban bi- zonyos érdekelességi tekintetek működne- nek, mert azon megyőződésben vagyok, hogy a vizsgálat megejtésével és a határozat hozata- lával megbízott rendőrkapitányság nem ma- gán, hanem a közérdeket fogja szem előtt tartani és részrehatlan igazsággal oldandja meg feladatát, de minthogy ezen ügyben fel- jelentésem által legközvetlenebbül érdekelt fél én vagyok, joggal megkivánhatom, hogy az ügy se agyon ne hallgattassék, se el ne odáztassék és panaszoltnak ne engedtessek mód és alkalom a halogatás által arra nézve, hogy ismeretes fultangjaival az eddigi viz- gálatnak reá nézve terhelő adatait megse- misithesse és alapos panaszomat kijátszhassa; e mellett azonban a város nagy közönségé- nek egészségügyi érdekeit kell első sorban figyelembe vennünk, mert nem fordulhat senki bizalommal oly gyógyszer-tárba gyógy- szerért, kinek tulajdonosát a m. k. államvas- utak igazgatósága személyzete részére a gyógy- szerek további szállítását hiányos és rossz ki- szolgálás miatt megvonta; továbbá ki nyil- vánosan a hírlapokban volt megítélve, hogy rossz minőségű gyógyszereket szolgáltat ki a miért Gálly György sajtópert indított azon- ban a sajtóbizottság daczára Gálly Gy. azon védekezésének, hogy ő volna a legnagyobb csaló, ha a vádolt hírlapi állításai igazaknak vétetnének és elnem marasztaltatnék, a sajtóbizottság mégis a vádolt javára felmentő ítéletet hozott; továbbá a ki ellen 1882-ik év óta több mint 40 bünvádi és kihágási feljelentések tétettek s ki azok miatt számos esetben megis lett büntetve és még számos bünygyi eset van ellene folyamatban téve; végre az olyan ember, kit nyilvános helye- ken többen számtalanszor felpofoztak és ki- rugdostak, foglalhat-e el továbbra is oly áll-ást, hová a közönség segélyért bizalommal fordulhat a legnagyobb kiucseért az egész- ségért; a felvilágosított közönség legna- gyobb része már ugysem veszi igénybe gyógyszereit, de azon szegény jóhiszemű úe-pek, kik üzemeit még nem ismerik, kik azon édes reménnyel és bizalommal meunek a gyógytárba gyógyszerekért, hogy azokat a legjobb és kitogástalan minőségben meg- kapják, hogy általuk megrongált egészségü- ket visszanyerjék s helyette rutul reászede- detnek, mert hogy a kiszolgálás valóban rossz, bizonyítja még azon körülmény is, hogy a volt kórházi főorvos számtalanszor küldte neki vissza a városi kórházból a rossz és hi- nyosan elkészített gyógyszereket, nem külön- ben a tisztiz főorvos azon kijelentése, misze- rint Gálly György gyógyszer-tára nem jó hírnévnek örvend eléggé indokolja, hogy beadott panasz-kérvényem sürgősen vétések tárgyalás alá s gyors elintéztést nyerjen, mi- nélfogva alázatos tisztelettel esedezem mélt- óztatassék intézkedni az iránt, hogy Gálly Gy. ellen folyamatba tett és Szabadka sz. kir. város tanácsánál 5511/1889. sz. alatt beiktatott panasz haladéktalanul véglegze- tessék mély tisztelettel Csepny Antal.

Ha mindezeket megtette volna, lehetne a cikkirő pártatlan és igazságos fellépését támogatni. De minthogy csak egyoldalul támogatott, még pedig minden — általam adott ok nélkül, míg a másikat mintegy mártírt iparkodott feltüntetni, ennek következtében úgy tűnik fel a cikkirő, mint aki Gálly Gy. eszközének csapott fel, amiért is az íte- letet a nagy közönségre bízom s egyszersmiud kijelentem, miszerint a homályba burkolódzó cikkirőnek jövőre semmi körülmények közt közleményeire nem válaszolok.

Jóó Károly.

Alulírott a beállott iskolai szünidő alatt óhajtok leczke órákat adni, iskolai tantár- gyakból, valamint zongorából is.

Felvilágosítás nyerhető e lap szerkesz- tőségénél.

Ludasy Luitza,
okl. tanítónő.

CSARNOK.

(1848-iki imádság a hazáért.)

Dáinél János 48—49-iki honvédszázados özv. Pánkóczki Katalin küldötte be a »Buda- pest« című lapnak, mint mondja a 77-éves ösz

matróna »Nem dicsekvéskep írom, de azóta amikor csak templomba mehettem, mindig el- imádkoztam. De hát egy szájból nem volt annyi sikere, mintha mindenki olvasni fogná: E szép ima, mely érdekes adatok a szabad- ságharcz történetéhez, a következőleg hangzik:

Imádság a hazáért.

Úr Isten! ki a népek sorsa felett atyai szeretettel örködöl, tekintsz irgalmas szemekkel veszélyektől környezett magyar hazánkra, terjeszd ki hatalmas védkarodat annak határai felett és engedd, hogy háborítatlan békében megmarhassuk e földet, melyet atyáink áldá- sodtól nyertek, és annyi századokon át szent nevedben folytatott harcok között híven meg- őrzötték; hol őseink, szülőink, rokonaink, ba- rátaink tetemei pihennek, s várják angyalodnak felköltő szótátát, jussanak elődbe ellenséges hadakkal sanyargatott fiaink fohászai. Te- kintsd az inséget és nyomort, mely annyi ezer testvéreinkre nehezedett és tekintsd az ártatlan vért, mely boszúért kiált igazságos ítélő székedhez. A te szemeid nem nézhetik a gon- noszt, s nem tűrhetik az alnokságot. Szégye- nítsd meg az önkényt, mely felkelt ellennük, hogy a törvényt, igazságot és szabadságot eltíporja.

Aldd meg királyunkat lelki testi épséggel, ékesítsd fel őt bölcsességgel és mentsd meg azok tanácsától, kiknek toroka eleven sir és szájjal ámitanak, kik midőn békét emle- getnek, titokban tört hányak; legyen igaz- ságod az ő ajkain, hogy ítéleteiben ne hi- bázon.

Aldd meg a jó tanács lelkevel azon férfiakat, kik e nehéz napokban ügyeinket vezér- lik és minden előjáróinkat, hogy igazságod szerint cselekedjenek mindenkiben. Ne engedd, hogy a szerencse elbizottakká tegye őket, a kedvetlen események pedig elcsüggeszszék. Te vagy a seregek Úra és Istene, vezérelj, erősítsd, bátorítsd igaz ügyért harczoló sere- geinket. Te légy erősségük és fedezd őket a küzdelem napján, virraszd föl reájuk minél előb a teljes győzelem örömdetes napját, hogy béke legyen napjainkban és eltünk fogytaig nyugodt és vidám lélekkel szolgálhassunk ne- ked, szabadító Istenünknek s áldhassuk nagy nevedet most és mindörökké, Amen.

HIREK.

József főherczeg Szabadkán.

Ő Fensége e hó 21-én estű 10 óra után a ren- des személyvonattal Szegedről városunkba érkezett. Kíséretében voltak: Gráf Ede lo- vassági tábornok, báró Nyári altábornagy, Clár ezredes, Vörös Sándor parancsnok tisz és Dobelezky huszárszázados. A per- ronnon Ő Fenségét a parancsnokok je- lentéseinek meghallgatása után Mamuzsits Lázár polgármester üdvözölte, mit a magas vendég megköszönve egy a polgármesterrel, valamint Hevér Géza főkapitányával kez- szorítva a város díszfogatán kíséretével a »Barány« szállóba hajtatott. Másnap a hon- védség főparancsnoka a helyb. honvédtan- zászlóalj megvizsgálására 7 órakor a tölgy- fási részen levő gyakorlóterre ment ki, hol a látottak és tapasztaltak felett magas me- glegédséget fejezte ki; délután a czéllövésze- tet tekinté meg. A főherczeg 13-án a reggeli gyorsvonattal távozott körünkől.

Uj államtitkár. Az igazságügyimi- nister az általa rendszeresített második állam- titkári állásra városunk szülöttét Czorda Bó- dog kir. kuriai bíró, a jogászvilág egyik kimagasló tagját ajánlotta a királynak. Ki- nevezése az egész országban helyesléssel fog- találkozni, a mi társadalmi körünk pedig határtalan lelkesedéssel fogadják, mert őt nemcsak miut városunk kitűnő fiát, egykor áldozatkész polgárát, vezérét tisztelik, de mind kipróbált hazaifit, fényes tehetségénél fogva is a rajongásig szeretik.

Mukits Simon, a jogtudori szigor- latot tegnap előtt kitűnő sikerrel letette. Üd- vözöljük.

Dr. Barta Antal VII.—VIII. kerület orvosa lakását Batthyáni utca Leovits-féle ház Gözfürdővel szemben tette át.

Hymen. Fürtös Armin szegedi keres- kedő e hó 20-án d. u. 5 órakor esküszik örök hűséget özv. Schlesinger Róza kedves leányának Jankának. Az esketési szertartás a helybeli izraelita imaházban tartatik meg.

Fényes lakoma volt e hó 10-én Bajmokon Lichtnekert Antal nagyvendéglős vendégszerető hazánál. E napon esküdtő örök hűséget kedves leányának Idának, Hor- váth Jenő újvidéki bérlő vendéglős. Nász- nagyként szerepeltek budafalvi Vermes Béla birtokos és Lichtnekert András vendéglő- tulajdonos. A diszes lakomán résztvett sza- badkaiak mint halljuk keményen kitétek magukért, kivilágos virradtig.

Spitzner Ignác beadrai kereskedő f. hó 9-én jegyezte el Buchwald Katicza kis- asszonyt Buchwald Ádám leányát helyben.

Közgyűlés. A szabadkai kereskedő ifjak társulata f. hó 23-án d. u. 3 órakor saját helyiségében elnökválasztás végett rend- kívülüléset tart.

A Szt-Antal napi búcsú az idén szokatlanul látogatott volt, a vidékről az ájtatos hívek szép számmal sereglettek össze. A búcsúsokat a Szt.-Ferenciek zárdaja nem volt képes magába fogadni, nagyobb töme- gekben a templom előtti téren végezték búcsú imáikat. A csuklás barátok jó formán szüreteltek, több mint 300 libát, ezenfelül bárányokat, malaczo, tojást stb. kaptak ajándékba.

A mária-gyüdi búcsúsok ked den délutáni 5 órakor a tikkasztó forráságtól le- verten, tetőtől talpig portól ellepve, vissza- tértek. Több mint négyszáz kocsi volt oda, a keresz után gyalogolók száma is a mult évit majdnem megkészszerelte. A pün- kösd napi vodicziai — Bajja mellett — bú- csúra is sokan mentek el.

A kereskedő ifjak ez idei nyári táncvigalma e hó 19-én — szerdán fog a városerdőben megtartatni. mint az előző éve- ken, ugy most is élenk érdeklődés mutat- kozik e vigalom iránt, melynek fesztelen színezetét a rendezőség avval is előmozdi- tani óhajtja, hogy felkerli a nőket — minél egyszerűbb öltözetben megjelenésre szünóra alatt sorsjáték rendezetik, melyre a nyere- ménytárgyak máj meg lettek vásárolva és közszemlére kitéve. Ha a vigalom napján esetleg kétes időjárás lenne, a társ. helyi- ségénél kifüggesztett zászló fogja jelezni, hogy a táncvigalom megtartatik-e, vagy sem. A tiszta jövedelem a könyvtár gyara- pitására lesz fordítva.

Gyászhir. Boldogult emlékü Parcs- tich Félix volt újvidéki főispán köztisztlet- ben álló özvegyét született Majoros Klárát újabb gyaszseset érte. Szerencsétlen világtal- lan nővére Majoros Borbála e hó 11-én, az özvegy nyaralójában, — szívzélhűdés követ- keztében, 70 éves korában hirtelen elhunyt. Aldás hamvaira!

Halálozások. Krnyaiszky Vladó fod- rász e hó 9-én és Szikra Mihály szürszabó — a régi gárda embere — e hó 10-én 52 éves korában elhaltak. Béke velük!

Öngyilkosság. Kuluncsits Máté f. hó 10-én reggel 7 órakor az V. kör, 129. sz. lakház felszereben felakasztotta magát. A hulla bonczolás végett még aznap a városi kórházba szállítottatott. Az öngyilkosság oka gyógyithatlan betegség volt.

Hirtelen halál. Szikra Mihály f. hó 10-én este fél 10 órakor hirtelen meghalt. Miután a halál oka szívzélhűdés volt, kül- sőleg nem volt megállapítható, a hulla az orvosrendőri bonczolás megejtése végett a városi kórházba szállítottatott.

Az ipartestület t. tagjai értesített- nek, hogy a hivatalos órák a nagy hősgé- miatt, mostantól fogva augusztus 20-ig d. e. 7 óratól feltizenegyig, s d. u. 4 óratól 7 óráig tartanak.

Tüzi vak láрма folytán f. hó 11-én este fél 9 órakor városi tűzörségünk kivonult a sandori kapuig, ott azután látva, hogy a tűz a téglacégetőknél van, visszavonult az őrségre.

Kóbor cigányok. Mintegy 20—25 kocsiálló álló cigány karavánt fogott össze a pusztai rendőrség; s a miert azt hisszük gazda közönségünk nem igen haragszik; — még az nap el is tolonczoltatta őket illető- ségi helyökre.

Figyelmeztetjük a mernöki mint illetékes szakhivatal, hogy a takarekpéztári épület átellenében levő Sturcz-fele ház előtti csatorna rostélyt, gonosz kezek elemelték, és ott most, akár embert elnyelő nyilas tá- tong és veszélyeztetni a személybiztonságot. Atalában a csatorna rostélyokra több gond lenne fordítható.

»Riasztás«. A helybeli tűzoltóság gyors készenlétéről volt alkalma lapunk egyik tudósítójának meggyőződést szerezni. Ugyanis a mult hét kedjén éjféli felé Skozza Zoltán főparancsnok a város házárol telephon utján a tűzoltói telepre tüzet jeleztetett az V-ik körben; a város házárol gyors vágatva haj- tatott ezután a »Szarvas« vendéglő felé, a hol a tűzoltóságnak el kell haladnia s alig telt el három perc, midőn a tűzoltók teljes felszerelésben kivonultak. A lefutás után a leszerelés szintén megfelelő rendben ment végbe. Örömrünk szolgál még ama tény, hogy egy az összerendezés, mint a kellő tisztaság s a szertárok mi kívánni valót sem hagynak fenn; a legénység is — egyesek elbocsajítása után — kellőleg be van gyako- rolva és fegyelmezve.

Joó Károly és Gálly György helybeli gyógyszerészek hírlapi veszekedést kezdettek újból. Szomorú jelenség ez, s hogy mi a »Nyitlter« rovatban helyet adtunk Joó Károly védekezésének annak egyedüli oka az, hogy ne mondhasa miszerint őt támad- hatják, előtte pedig a hírlapi védekezés zárva van. Joó Károly védekezése különben vád egyben önmaga ellen is, mikor elismeri, hogy a »Népkör« tagja, tehát hatósági ellen- zéki volt, s mai védekezésében égig ma- gaszolja a Mamuzsitsokat. Ez épen elma- radhatott volna.

A magy. kir. államvasutak sza- badkai városi menetjegyjrodája f. évi június

hó 28-án a délután 2 óra 25 perczkor induló személyvonattal kirándulást rendez Budapestre és vissza következő rendkívül mérsékelt árak mellett: II. osztály oda és vissza 7 ft 40 kr., III. osztály oda és vissza 5 ft 30 kr. E jegyek 14 napig érvényesek és a visszautazásnál a személy- és gyorsvonatu különlet ráfizetése mellett a gyorsvonatra is érvényesek. E kirándulásban résztvenni óhajtok ebbeli szándékukat — mely meg nem másítható — személyesen vagy levélben okvetlen június hó 25-dikéig a városi irodával közöljék, nehogy a nem jelentkezés által a kirándulás rendezése lehetetlenné váljék. — A jegyek csakis a városi irodában kaphatók.

A városligetben folyó évi június hó 13-án egy női karcsat találtatott. tulajdonosa a kapitányi hivatalnál igazolás után átveheti.

Topolyán Limbek Lajos az ottani uradalom ispánja városunkban is előnyösen ismert férfit — e hó 11-én agyonlőtte magát.

Talált tárgyak. A palics fürdőben elveszett sok mindenféle tárgy van a kapitányi hivatalnál letéve, tulajdonosaik ott át is vehetik.

Rendőri eljárás. F. hó 11-én este felé Bajmokról 2 csendőr beköszöntött városunkba, bizonyos kar kereses vegett, itt aztán találkoztak egy korcsmában K. Kaplár ural, ki a helyett, hogy rendőri kötelemhez híven, a csendőrök kutatását elősegítette volna, arról azon nyilatkozattal, hogy minden lépések kárba vesztett dolog, — lebeszélte őket. (Bek.)

Budapesti Hirlap. (Szerkesztők és laptulajdonosok: Csukásy József és Rákosi Jenő. A »Budapesti Hirlap«-nak a hazai művelt olvasókörzöset vette meg alapját. A lap elítélő fogva megértette a magyar közönség szellemét: minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, folkarolva azt oly módon, mely pártalan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a »Budapesti Hirlap« érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozóitársak egész sorában kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, amennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendszeres levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálattal immár oly tökéletesen be van rendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog anélkül, hogy a »Budapesti Hirlap« arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A »Budapesti Hirlap« politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleti felől távirati értesülésekkel látanak el rendszeres levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. A »Budapesti Hirlap« távirati tudósítása manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, akik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendszeres tudósítókon kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A »Budapesti Hirlap« e cselekedet havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A »Budapesti Hirlap« Tárca-rovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsurnalisták szerkesztik s a helyi értesítés ismert leggyorsabb tudósítóknak van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatok külön-külön szerkesztői a főváros sőt eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a »Budapesti Hirlap« helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, ami tájékoztására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 ft, felévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., egy hóra 1 ft 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A »Budapesti Hirlap« kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca, 16-dik szám.

Mindenféle. Belügyminiszterre Gróf Teleki Géza képviselői haznagyi nevezetett ki. — **Sorozás.** Baján a megejtett fősorozáson a 3 korosztályban felhívott 243 hadköteles közül csupán 49 találtatott alkalmasnak. — **Az egyetem új rektora.** Az idén a jogi karból — dr. Hajnik Imre lón megválasztva. — **Gróf Mikó Imre** az erdélyi múzeum-egylet megalapítójának emléksobrát pünkösdhétfőn leplezték le nagy ünnepélyességgel Kolozsvárt. — **A király a brucki táborban** 3 órán keresztül csapatszemlét tartott, melynek végeztével a magyar csapatokhoz fordulva, magyar nyelven így szólott: »Meg vagyok elégedve, igen jó volt.« — **Rómában** Pünkösöd vasárnapján az összes templomok zárva maradtak, mise nem mondatott, mert az nap szobrot emeltek Gúrdanó Brunnónak, ki 1600-ban ugyanazon helyen az inquisitio máglyáján szörnyű halált szenvedett. — **Szarvason** ártézi kutat állítanak fel. — **Gróf Károlyi Gábor**, Pázmándi és Hentaller országgyűlési képviselők szintén vezetnek egy zártkörű, nagyobb részt képviselőkből álló kiránduló társaságot Párisba. A részvételi jegy személyenként 210 ft. — **Kapitány.** Orvos ur, huzza ki a fogamat! Orvos (az asszisztensére mutatva): Tessék a segédemhez fordulni. Kapitány, (ijedten nézi a segédet) Erre az urra nem merem bízni. Hiszen önkéntes korában az én kezem alatt szolgált. — **Modern gyermek.** Margitka (8 éves) Ah papa, de borzasztó meleg van. Csak volna valaki, a ki vinné a felöltőmet! Apa: Biz az nem ártana. Dehát, ha senki sincs. M. A menj! Hát már nincsenek a világon udvarias apák. — **Tiszti vizsgán.** Ezredes: Mit tenne ön, ha háboruban azt a feladatot kapná, hogy a vasutat használhatatlanná tegye az ellenségre nézve? Önkéntes: Az állomáshoz sietnék s elégetném valamennyi utazási jegyet. — **Sárospatak** Hustác nevű külvárosa a lángok martalékává esett. 70—80 ház, csűr, istálló égett le. — A kar 50.000 ft-ra tehető. — **Uj főispán.** Nógrádmegye főispánjává gróf Degenfeld-Schomburg Lajos nevezetett ki. — **A képviselőház háznapjai** tisztere Bezeredy Viktor országgyűlési képviselő szemeltetett ki. — **Merész ugrás.** Leroux amerikai léghajós, pünkösöd két napján mutatta be merész ugrását a fővárosi közönségnek, amit léghajójáról 2000 méter magasságból tett meg, le szálló-ernyőjével. Az erdekes légi mutatványt ezernyi ember nézte. — **Pozsonyban** az új plebános dr. Rimély Karoly apat beigtatása ünnepélyen német nyelven tartotta szent beszédét, mi általános felháborodást idézett elő. — **Egy amerikai** kiszámította, mennyibe kerülne egy olyan vasuti jegy ára, a melylyel a földről a napba lehetne utazni, ha vasut volna. A német vasutak árszabása szerinti a 150.000.000 kilométernyi távolságot véve, egy II-od osztályu jegy ára 6¹/₂ millió márkába kerülne. Óráként 60 kilométernyi sebességgel, 2.500.000 óráig = 104,166¹/₂ napig vagyis 28¹/₂ észtendeig tartana az utazás. — **Furcsa diagnózis.** Egy állatorvost kiküldtek, hogy vizsgálja meg egy állítólagos vesztettségben elhullott eb hulláját. A tudós orvos a következő jelentést adta be: »Áttanultam az orvosi lexikont, az orvosi tudomány e részben minden művét, tövig boncolgattam az ebet, ehhez képest konstatahatom, hogy az a kutya vagy lehetett vesztett, vagy nem, de mindenesetre harapási vágya volt.« — **Baján** Hátfalvy Gyula okleveles gyógyszerész eljegyezte Sárkány Lazi gyógyszerész Margit leányát. — **Börne Lajos** halálos ágyán feküdt. Halálnapja reggelén így szólott orvos: »On nehezebben köhög? A beteg bágyadt hangon válaszol. Csodálkozom! Pedig egész éjjel gyakoroltam magamat. — **Szegeden.** Stiner Lajos vadász önkényes a 46. gyalogezrednél 20 éves korában elhunyt. A korán elhunyt ifjú Kaas János sógora volt. — **Vácson** pünkösöd vasárnap a székesgyházban tartott nagy mise alatt, szokásos mozsárlövéskor az egyik mozsár szétszakadt és egyik darabja az ott közelben álló Pammer Lipót aranyozó mestert úgy sújtotta, hogy térdcsontja darabokra tört s lábát amputálni kellett. — **Kossuth Lajos** nagy hazánkfának a marosvásári iparosoktól abból az alkalomból, hogy őt az eylet díszelnökének választotta, ritka szépségű díszlevelet készített, melyet közelebb egy díszes bizottság fog Turinba vinni s kézbesíteni. — **Felsőzopori Tóth Ágoston**, volt honvédezeredés Bém hadseregében s a magyar tudományos akadémi levelező tagja, 77 éves korában elhunyt.

lyen az inquisitio máglyáján szörnyű halált szenvedett. — **Szarvason** ártézi kutat állítanak fel. — **Gróf Károlyi Gábor**, Pázmándi és Hentaller országgyűlési képviselők szintén vezetnek egy zártkörű, nagyobb részt képviselőkből álló kiránduló társaságot Párisba. A részvételi jegy személyenként 210 ft. — **Kapitány.** Orvos ur, huzza ki a fogamat! Orvos (az asszisztensére mutatva): Tessék a segédemhez fordulni. Kapitány, (ijedten nézi a segédet) Erre az urra nem merem bízni. Hiszen önkéntes korában az én kezem alatt szolgált. — **Modern gyermek.** Margitka (8 éves) Ah papa, de borzasztó meleg van. Csak volna valaki, a ki vinné a felöltőmet! Apa: Biz az nem ártana. Dehát, ha senki sincs. M. A menj! Hát már nincsenek a világon udvarias apák. — **Tiszti vizsgán.** Ezredes: Mit tenne ön, ha háboruban azt a feladatot kapná, hogy a vasutat használhatatlanná tegye az ellenségre nézve? Önkéntes: Az állomáshoz sietnék s elégetném valamennyi utazási jegyet. — **Sárospatak** Hustác nevű külvárosa a lángok martalékává esett. 70—80 ház, csűr, istálló égett le. — A kar 50.000 ft-ra tehető. — **Uj főispán.** Nógrádmegye főispánjává gróf Degenfeld-Schomburg Lajos nevezetett ki. — **A képviselőház háznapjai** tisztere Bezeredy Viktor országgyűlési képviselő szemeltetett ki. — **Merész ugrás.** Leroux amerikai léghajós, pünkösöd két napján mutatta be merész ugrását a fővárosi közönségnek, amit léghajójáról 2000 méter magasságból tett meg, le szálló-ernyőjével. Az erdekes légi mutatványt ezernyi ember nézte. — **Pozsonyban** az új plebános dr. Rimély Karoly apat beigtatása ünnepélyen német nyelven tartotta szent beszédét, mi általános felháborodást idézett elő. — **Egy amerikai** kiszámította, mennyibe kerülne egy olyan vasuti jegy ára, a melylyel a földről a napba lehetne utazni, ha vasut volna. A német vasutak árszabása szerinti a 150.000.000 kilométernyi távolságot véve, egy II-od osztályu jegy ára 6¹/₂ millió márkába kerülne. Óráként 60 kilométernyi sebességgel, 2.500.000 óráig = 104,166¹/₂ napig vagyis 28¹/₂ észtendeig tartana az utazás. — **Furcsa diagnózis.** Egy állatorvost kiküldtek, hogy vizsgálja meg egy állítólagos vesztettségben elhullott eb hulláját. A tudós orvos a következő jelentést adta be: »Áttanultam az orvosi lexikont, az orvosi tudomány e részben minden művét, tövig boncolgattam az ebet, ehhez képest konstatahatom, hogy az a kutya vagy lehetett vesztett, vagy nem, de mindenesetre harapási vágya volt.« — **Baján** Hátfalvy Gyula okleveles gyógyszerész eljegyezte Sárkány Lazi gyógyszerész Margit leányát. — **Börne Lajos** halálos ágyán feküdt. Halálnapja reggelén így szólott orvos: »On nehezebben köhög? A beteg bágyadt hangon válaszol. Csodálkozom! Pedig egész éjjel gyakoroltam magamat. — **Szegeden.** Stiner Lajos vadász önkényes a 46. gyalogezrednél 20 éves korában elhunyt. A korán elhunyt ifjú Kaas János sógora volt. — **Vácson** pünkösöd vasárnap a székesgyházban tartott nagy mise alatt, szokásos mozsárlövéskor az egyik mozsár szétszakadt és egyik darabja az ott közelben álló Pammer Lipót aranyozó mestert úgy sújtotta, hogy térdcsontja darabokra tört s lábát amputálni kellett. — **Kossuth Lajos** nagy hazánkfának a marosvásári iparosoktól abból az alkalomból, hogy őt az eylet díszelnökének választotta, ritka szépségű díszlevelet készített, melyet közelebb egy díszes bizottság fog Turinba vinni s kézbesíteni. — **Felsőzopori Tóth Ágoston**, volt honvédezeredés Bém hadseregében s a magyar tudományos akadémi levelező tagja, 77 éves korában elhunyt.

Villány—Eszék—Szabadka.
Villány (vendéglo) indulás 7.05, 1.08, 9.20.*
Eszék (vendéglo) 3.46, 11.31, 5.05.*
Bród érkezés 10.34, 4.29.*
Dajla (vendéglo) indulás 5.55, 5.08.
Gombos (vendéglo) 6.24, 7.08, 9.15.
Szónta 7.21, 9.34, 6.46.
Prigl-Szt-Iván 7.34, 9.54, 7.09.*
Zombor 8.00, 10.49, 8.10.*
Nemes-Militics 8.14, 11.13, 8.38.*
Bajmok 8.49, 12.00, 9.37.*
Tavankut 9.04, 12.22, 10.02.*
Szabadka (vendéglo) érkezés 9.27, 12.55, 10.42.*

A vonat csatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrad, Baja és Szeged felé.

Budapest—Zimony—Belgrad.
Budapest indulás 2.35, 8.00, 2.40, 9.10.*
Kis-Kőrösre érkezik 4.31, 11.04, 4.52, 1.48.*
Szabadka érkezés 5.44, 1.02, 6.12, 4.24.*
Szabadka indulás 5.50, 1.16, 6.26, 5.24.*
Csantavér 2.11, 6.16.
Topolya 2.34, 6.59, 6.48.
Hegyes Feketelegy 2.56, 7.16, 7.20.
Verbász Kula 3.16, 7.30, 7.46.
Ó-Kér 3.34, 7.44, 8.15.
Kiszás 3.51, 8.38.
Ujvidék (vendéglo) 7.40, 4.19, 8.21, 9.17.
India (vendéglo) érkezés 5.21, 9.05, 10.38.
Zimony érkezés 8.59, 6.20, 9.45, 11.55.
Belgrad érkezés 9.09, 6.15, 10.05, 12.39.

Kis-Kőrös—Kalooca.
Kis-Kőrös indul 11.27, 5.10.
Kalooca érkezik 1.07, 6.38.*
Kalooca indul vissza ind. 8.55, 2.18.
Kiskőrösre érkezik 10.26, 4.02.

A Budapestről Belgrad felé közeledő vonatoknál a vegyesvontat Szabadkától, mint személyvontat közeledik.

Belgrad—Zimony—Budapest.
Belgrad indulás 3.02, 5.30, 8.25, 3.25.
Zimony (vendéglo) 3.12, 6.11, 9.00, 4.01.
India (vendéglo) 6.32, 10.01, 5.31.
Ujvidék (vendéglo) 4.32, 7.43, 11.16, 7.19.*
Kiszás 11.38, 7.58.
Verbász Kula 8.28, 12.18, 8.51.*
Hegyes Feketelegy 8.40, 12.36, 9.14.*
Topolya 8.57, 1.02, 9.47.*
Csantavér 1.21, 10.13.*
Szabadka érkezés 6.30, 9.32, 1.15, 10.50.*
Szabadka indulás 6.38, 9.46, 2.25, 11.28.*
Kiskőrös (vendéglo) érkezik 7.49, 10.59, 4.2, 1.58.*
Budapest érkezés 10.05, 1.20, 7.30, 6.40.

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 50 perczig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: SZALAY LÁSZLÓ A.

Vasuti közlekedésünk.

(Uj menetrend. Érvényes 1889. június hó 1-től).

Szabadka—Szeged.
Szabadka indulás 5.11, 2.35, 5.10, 6.32, 7.40.*
Palics 5.32, 2.51, 5.29, 6.49, 7.59.*
Horgos 6.19, 3.22, 7.21.*
Szeged érkezés 7.00, 3.53, 7.52.*

Szeged—Szabadka.
Szeged 8.01, 12.00, 8.45.*
Horgos 8.55, 12.34, 9.36.*
Palics 9.07, 1.05, 6.00, 8.10, 10.17.*
Szabadkára érkezés 9.22, 1.20, 6.17, 8.30, 10.36.*
(Szabadkán, Szegeden vendéglo az állomáson)

Szabadka—Baja.
Szabadka indulás 5.45, 2.45.
Csikéria 6.32, 3.20.
Bács-Álmás 7.18, 3.52.
Bikity-Borsód 8.02, 4.26.
Baja érkezés 8.52, 5.02.

Baja—Szabadka.
Baja indulás 10.25, 6.50.*
Bikity-Borsód 11.05, 7.51.*
Bács-Álmás 11.45, 8.47.*
Csikéria 12.10, 9.21.*
Szabadka érkezés 12.40, 10.00.*

Szabadka—Eszék—Villány.
Szabadka (vendéglo) indulás 5.34, 2.10, 6.37.*
Tavankut 6.09, 2.50, 7.01.*
Bajmok 6.40, 3.19, 7.20.*

Nemes-Militics 7.25, 4.12, 7.49.*
Zombor 8.05, 5.00, 8.09.*
Prigl-Szt-Iván 8.36, 5.35, 8.29.*
Szónta 8.55, 5.57, 8.42.*
Gombos (vendéglo) 9.11, 6.16, 8.53.*
Dajla (vendéglo) 3.07, 11.29, 10.10.*
Bród 4.29.*
Eszék (vendéglo) 1.47, 4.38, 7.50.*
Villány érkezés 3.47, 6.25, 9.19.*

Villány—Eszék—Szabadka.
Villány (vendéglo) indulás 7.05, 1.08, 9.20.*
Eszék (vendéglo) 3.46, 11.31, 5.05.*
Bród érkezés 10.34, 4.29.*
Dajla (vendéglo) indulás 5.55, 5.08.
Gombos (vendéglo) 6.24, 7.08, 9.15.
Szónta 7.21, 9.34, 6.46.
Prigl-Szt-Iván 7.34, 9.54, 7.09.*
Zombor 8.00, 10.49, 8.10.*
Nemes-Militics 8.14, 11.13, 8.38.*
Bajmok 8.49, 12.00, 9.37.*
Tavankut 9.04, 12.22, 10.02.*
Szabadka (vendéglo) érkezés 9.27, 12.55, 10.42.*

A vonat csatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrad, Baja és Szeged felé.

Budapest—Zimony—Belgrad.
Budapest indulás 2.35, 8.00, 2.40, 9.10.*
Kis-Kőrösre érkezik 4.31, 11.04, 4.52, 1.48.*
Szabadka érkezés 5.44, 1.02, 6.12, 4.24.*
Szabadka indulás 5.50, 1.16, 6.26, 5.24.*
Csantavér 2.11, 6.16.
Topolya 2.34, 6.59, 6.48.
Hegyes Feketelegy 2.56, 7.16, 7.20.
Verbász Kula 3.16, 7.30, 7.46.
Ó-Kér 3.34, 7.44, 8.15.
Kiszás 3.51, 8.38.
Ujvidék (vendéglo) 7.40, 4.19, 8.21, 9.17.
India (vendéglo) érkezés 5.21, 9.05, 10.38.
Zimony érkezés 8.59, 6.20, 9.45, 11.55.
Belgrad érkezés 9.09, 6.15, 10.05, 12.39.

Kis-Kőrös—Kalooca.
Kis-Kőrös indul 11.27, 5.10.
Kalooca érkezik 1.07, 6.38.*
Kalooca indul vissza ind. 8.55, 2.18.
Kiskőrösre érkezik 10.26, 4.02.

A Budapestről Belgrad felé közeledő vonatoknál a vegyesvontat Szabadkától, mint személyvontat közeledik.

Belgrad—Zimony—Budapest.
Belgrad indulás 3.02, 5.30, 8.25, 3.25.
Zimony (vendéglo) 3.12, 6.11, 9.00, 4.01.
India (vendéglo) 6.32, 10.01, 5.31.
Ujvidék (vendéglo) 4.32, 7.43, 11.16, 7.19.*
Kiszás 11.38, 7.58.
Verbász Kula 8.28, 12.18, 8.51.*
Hegyes Feketelegy 8.40, 12.36, 9.14.*
Topolya 8.57, 1.02, 9.47.*
Csantavér 1.21, 10.13.*
Szabadka érkezés 6.30, 9.32, 1.15, 10.50.*
Szabadka indulás 6.38, 9.46, 2.25, 11.28.*
Kiskőrös (vendéglo) érkezik 7.49, 10.59, 4.2, 1.58.*
Budapest érkezés 10.05, 1.20, 7.30, 6.40.

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 50 perczig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: SZALAY LÁSZLÓ A.

ELADÓ HÁZ!
7-dik körben, 355-ik számú
HÁZ
szabadkézből eladó.
Bővebb értesítést ad a tulajdonos
Özv. Szokola Józsefné
sz. LUX MÁRIA.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, miszerint helyben

sirkő-raktárt

nyitottam

kül- és belföldi gránit- s márványból, szürke, fekete és vörös színekben. Az árak lehető legjutányosabbak.

Elfogadok továbbá épületekre farragványokat kőből és gipszből, mint eddig is, úgy ezután is tetszésszerű minta után.

Üzlethelyiségem I-ső kör, Deak-utca, Radisits-féle házban, a Rökus-kápolna közelében.

A nagyérdemű közönségnek becses pártfogását kérve maradtam

teljes tisztelettel
Kovács Lőrincz.

Legjobb asztali- és üdítőital.
Hazánk legkedveltebb
savanyuvize
A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.
mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.
Ő felsége József főherg. és ő felsége Milán szerb király
— asztalán rendszeres italul szolgál.
Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen **präservatív** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóink, kik ezen ásványvizet akár borral, győzőelőkre, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve
ÁGNES
forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az **ÁGNES**-forrás kutkezelőssége Mohán.
Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.
Országos főraktár
ÉDESKUTY L.
m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
Szabadkán kapható: Farkas József, Frank Sándor, Illgen Ágoston, Stojkovits Döme és Sugár Manó uraknál.